

De Boomkruiper

Koekoek vogel van het jaar 2017

Vogelwacht Bolsward e.o.

Jaarverslag 2016

- **Aan en verkoop**
- **Advisering**
- **Taxaties**
- **Huur en verhuur**

Specialismen:

- **Woonhuizen**
- **Bedrijfspannen**
- **Agrarische objecten**

Inhoudsopgave

Organisatie	5
Van de Redactie	7
Beste veehouders en loonwerkers	9
Van de voorzitter	10
Kuikensterfte oorzaak problemen Kievit	11
Resultaten nestkasten 2016	13
Werkgroep nazorg	14
Overzicht rayonkaart Vogelwacht Bolsward 2016	17
De Gierzwaluw	18
De avonturen van Pica Ekster	20
Werkgroep Kerkuilen	25
Inzending foto met een verhaal 2016, De Bruine Kiekendief	27
BFVW jeugd	29
Inzending foto met een verhaal 2016, Mijn Passie om het eerste ei te vinden	35
De Witte Kwikstaart	37
Fryske Nazorgdag 2016	38
Klacht tegen Nederland om gebrekkig vogelbeheer	39
Tellingen en waarnemingen Eelco Brandenburg	41
Uit de oude doos	52
Nazorgcijfers per rayon (hoofdsoorten)	55
Overige soorten in ons wachtgebied	61
Bronvermelding foto's	62

HUITEMA VALLINGA

**NIEUWBOUW, VERBOUW
RESTAURATIE OF RENOVATIE PLANNEN?**

***WIJ BOUWEN UW WENSEN
TOT WERKELIJKHEID!***

**BEL ONS
(0515) 572516**

volg ons:

Zien is geloven

Je kunt urenlang voorbespreken en nabeschouwen, maar de natuur is op z'n mooist als je het live meemaakt. Net als het betere drukwerk. Dat moet je met eigen ogen zien. Met eigen handen voelen. Strak vakwerk dat ook mooi blijft als je er met je neus bovenop zit. Dat is onze uitdaging. Daar doen we het voor. www.vandereems.nl

Organisatie

Vogelwacht Bolsward e.o., opgericht 28 februari 1947, aangesloten bij de BFVW. Aantal leden 354 en rond de 30 jeugdleden.

Bestuur:

Voorzitter: E. Rosenau, Kleine Dylakker 32, 8701 HX
Bolsward. [Tel: 06-13464297](tel:06-13464297) e-mail: rosenau1@gmail.com

Secretaris: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel: 0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Notulist en agendabeheer: J. Kroese, e-mail: jandistillateur@gmail.com
[Tel: 06-29335374](tel:06-29335374)

Penningmeester: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel: 0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Nazorg coördinator administratief: J. K. van Lingen, Singel 8, 8765 LL
Tjerkwerd. [Tel: 0515-579097](tel:0515-579097) e-mail: bettyjaap@ziggo.nl

Nazorg coördinator veldwerk: M. van Spanning, Harlingerstraat 53a, 8701 WR
Bolsward. [Tel: 06-42753632](tel:06-42753632) e-mail: vogelwachtnazorg@outlook.com

Broedzorg coördinator W.A. Palstra, L.J. Timmerstraat 12, 8701 DE
Bolsward. [Tel: 06-46085050](tel:06-46085050) e-mail: wpalstra@hotmail.com

Leden- en donateurs administratie: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel: 0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Doel Vogelwacht Bolsward e.o.:

Bescherming en telling van de weidevogels, wintervoeding voor zang- en watervogels. Het beschikbaar stellen en controleren van nestkasten in Bolsward.

De bewoners en met name de jeugd van Bolsward e.o. betrekken bij de natuur.

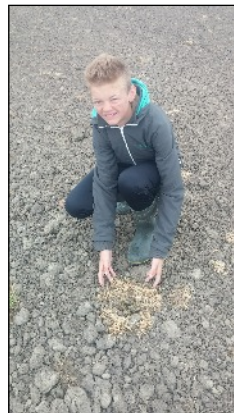
Rosenau Stuc
TRADITIONEEL STUCADOOR

*E. Rosenau
Kleine Dylakker 32
8701 HX Bolsward*

Tel. 0515-58.19.92 **Mob. 06-13.46.42.97**

Functionele leden:

Jeugdcoördinator: Vacature vacant.

Foto's jeugdvogelwacht.

Redactie Jaarverslag: Ph. de Vries, De Ljip 12, 8702 CG
Bolsward. [Tel: 0515-576129](tel:0515-576129) e-mail: vogelwachtnazorg@gmail.com
R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG
Bolsward. [Tel: 06-11195698](tel:06-11195698) e-mail: r.de.l@home.nl

Webmaster: R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG
Bolsward. [Tel: 06-11195698](tel:06-11195698) e-mail: r.de.l@home.nl

Advertentiewerving: J. Ykema, de Wilster 1, 8702 CH
Bolsward. [Tel: 0515-575951](tel:0515-575951) e-mail: jp.ykema@gmail.com

Koekactie: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel: 0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Vliegende brigade:
W. Terra: [Tel: 0515-575428](tel:0515-575428) Mobiel: [Tel: 06-29230697](tel:06-29230697)

Wintervoeding: R.O. Stoelinga, [Tel: 0515-573822](tel:0515-573822)

Financiële gegevens:

Bankrelatie: Rabobank Bolsward, rek.nr.: NL16RABO.03087.07.311

Website: www.vogelwachtbolsward.nl

Van de Redactie

Beste lezers en natuurvrienden,

Met veel plezier hebben we weer aan deze jaargids gewerkt. Elk jaar gaat het ontwerpen van een mooie jaargids ons gemakkelijker af. We hebben een goede lay-out en dito draaiboek. We wensen jullie veel plezier bij het lezen van deze gids. Bovenal willen we iedereen bedanken voor zijn of haar inzet en bijdrage. Soms groot, soms klein, maar samen zijn we sterk. Als redactie hopen we dat, nu de gids steeds beter en mooier wordt, het aantal weidevogels niet steeds verder achteruit gaat.

En dan verwijs ik naar ons redactioneel schrijven in de vorige jaargids (2015) onder het kopje 'bedreigingen'. Wat ieder van ons kon volgen in de media was het volgende: "Weidevogels en het beheer van onze weilanden staan vrijwel continu in het nieuws. De publieke opinie keert zich steeds meer tegen de intensieve veehouderij en akkerbouw. De roep naar een kruidenrijke vegetatie, geen massaproductie en een diervriendelijk bestaan, wordt steeds luider. Men wil weer vogels zien en horen. Men wil een goede

leefomgeving (habitat) voor weidevogels waarin jonge vogels een reële kans krijgen om vliegvlug te worden.

Men komt er langzamerhand achter dat Nederland eigenlijk geen echte "wilde natuur" meer heeft, maar alleen cultuurlandschap. De druk op de vrije ruimte is enorm in ons dichtbevolkte land. Men onderkent ook dat er negatieve verschuivingen plaatsvinden in de natuur, denk aan predatie door vos, kraai, ekster enz. Kijk maar in je eigen tuin hoe zangvogels het steeds moeilijker krijgen zich te beschermen tegen een overvloed aan katten en roofvogels. De weidevogels kunnen weinig uitrichten tegen een overmacht aan vossen, steenmarters, bunzingen, kraaien, hermelijntjes, reigers, wilde katten enz. De negatieve beperkingen

in het bestrijden van schadelijke dieren en vogels (predatoren) moet prioriteit krijgen.

Ook de uitputting van de grond door overproductie, de afzet van mest (fosfaatrechten) en het steeds meer toenemen van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, baart ons zorgen. Voor veehouders en akkerbouwers is het bestaan onzeker geworden door steeds strengere en snel wisselende eisen van regelgeving omtrent productie, bestrijdingsmiddelen en afvalstoffen. Er is bijna niet meer op in te spelen".

Is er dan nog iets positiefs te melden? Jazeker! Als je goed oplet, zie je de veranderingen langzamerhand ontstaan. Voor overtollige mest worden steeds meer oplossingen ontwikkeld: mestvergisting voor

Nu, elke beurt en APK met sporing controle.

HYPERMODERN
www.stoebo.com
CAR 4 YOU.FRL

Voor alle merken auto's!
Automobilbedrijf
STOEBO
De Marne 104, Bolsward
T 0515 572 626 E info@stoebo.com

biogas en hieruit elektriciteit voor het eigen bedrijf en de bevolking. Vrijmaken van kalium en fosfaat uit mest voor hergebruik in kunstmest. Ontwikkelingen voor permacultuur: kringloop van gewasteelt op zichzelf-in-stand houdende vruchtbare grond. Het willen toegeven dat wij in Nederland niet voor heel de wereld melk, kaas, eieren en groente kunnen produceren zonder rooibouw te plegen op grond en dierenwelzijn. We eten allang niet meer elke dag vlees of vis. Suiker- en zoutconsumptie krijgt steeds meer aandacht".

Kennisoverdracht naar andere (arme landen) komt op gang. De roep naar onze kwalitatieve hoogstaande producten hoor je over de hele wereld. Denk aan babyvoeding. Hergebruik en het scheiden van afvalstoffen werpt zijn vruchten af. Ook begint het idee vorm te krijgen dat we hier in Nederland wel erg over de top leven: het kan wel wat minder en duurzamer. Denk aan kleding, hoeveelheid opladers voor mobiele apparatuur, continu in contact willen staan met iedereen en alles, te snel een nieuwe auto of TV enz.. Genoeg is genoeg! We krijgen steeds mooiere

en betere natuur-gebieden: bv. Oostvaarderplassen, It Fryske Gea, Natuurmonumenten en het Waddengebied.

Ik vroeg aan één van onze oudste leden: waar staat de Vogelwacht Bolsward e.o of de BFVW over 10 á 15 jaar?

Als ie dan nog bestaat? Het eierrapen is verleden tijd, het kan ook niet meer. De jeugd komt het weiland niet meer in, het is zelfs strafbaar. Natuur zien ze op TV, maar ervaren het zelf weinig.

Weidevogels worden steeds kwetsbaarder in

beheergebieden en reservaten. Er wordt geld verdiend aan weidevogels. Van de gekke! En wat levert het op? Helemaal niets! Erger nog: er is nog steeds achteruitgang'. De kunst in ons land is om op de beschikbare ruimte voor iedereen een plekje te vinden, voor mens, dier en plant. Voor wonen en werken. Voor ontspanning en recreatie. Zowaar een enorme uitdaging!

Philip de Vries
&
Rutger de Lange

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Zij hebben mede mogelijk gemaakt dat wij dit jaarverslag uit konden geven.

Beste veehouders en loonwerkers

Als u in het broedseizoen van plan bent werkzaamheden op uw landerijen te verrichten, dan wel vee los wilt laten in een perceel waar weidevogels broeden, bel dan tijdig met de vliegende brigade waarvan W. Terra de coördinator is.

Met name graag extra uw aandacht en tijdig inschakelen van de vliegende brigade daar waar het werkzaamheden op maispercelen betreft.

Tot de leden van de vliegende brigade behoren de volgende nazorgers:

H. van Abbema
Tel:0517-531995

W. Louwsma
Tel:0515-575151

W. Terra 1e coördinator
Tel:06-29230697
Tel:0515-575428

W. Palstra
Tel:06-28050635

frans
HOLLANDS EETHUIS

Jongemastraat 21 Bolsward Tel. 0515 57 68 76

Verfstunt ! Bolsward
Topkwaliteit voor bodemprijzen

0515-581580 www.verfstunt.nl

Van de voorzitter

Alweer een jaar voorbij. Het afgelopen jaar heeft het bestuur veel vergaderd met o.a. de BFWV en andere instanties.

Dit jaar is door de provincie opnieuw besloten dat er geen eieren gezocht mochten worden, wat natuurlijk erg jammer was voor de vele liefhebbers van het zoeken in het vrije veld. Verschillende wachten hadden een bepaald concept uitgedacht om toch te mogen zoeken, maar na een kleine week werden die wachten teruggefloten door de provincie, omdat het niet strookte met de Europese richtlijnen. Het bestuur van de Vogelwacht Bolsward e.o. heeft besloten toch een prijs beschikbaar te stellen voor de vinder(s) van het eerste kievitsei van de wacht en dat waren Marco van Spanning en zijn dochter Destiny, beiden van harte gefeliciteerd.

Onze nazorger Jan Willem Postma vond het 1e kievitsei van de gemeente SWF. Hij heeft het eitje aangemeld bij burgemeester Hayo Apotheker. Afgelopen jaar is Jan Kroese toegetreden tot ons bestuur. Jan beheert de agenda en de notulen van de verschillende vergaderingen.

(Zie personalia in deze gids)

Vogelwacht Bolsward e/o heeft dit jaar ook de rayonvergadering verzorgd voor de verschillende wachten in de omgeving. Het was een zeer leerzame dag voor de wachten. Er werd onder andere uitgelegd hoe de alarmtellingen gedaan moesten worden.

De Vogelwacht Bolsward e.o. heeft dit jaar de nazorgdag verzorgd, de dag is geregeld door ons medebestuurslid Wiebe Palstra. En dat was veel werk: heen en weer bellen met diverse organisaties, datum plannen, locatie vastleggen, uitnodigingen versturen, enz. Dit mag wel even speciaal genoemd worden, vind ik. Wiebe het was een topdag en heel strak georganiseerd!

Het bestuur heeft bericht gekregen van een aantal nazorgers van onze wacht die om verschillende redenen zijn gestopt. We vinden dit erg jammer, maar hebben er begrip voor. We hebben begrepen dat ze wel lid blijven van onze wacht en dat is mooi.

Dit jaar waren er voor het eerst de verplichte (drie) alarmtellingen. Deze extra activiteiten voor de nazorgers betekenen: Drie tellingen in van te voren

vastgestelde (drie) weken en volgens een bepaald looppatroon. Jammer dat er zo weinig nazorgers waren om te tellen.

In de zwaluwwand waren minder broedparen dan in 2015 (27 broedparen). Dit jaar waren het 16 broedparen, dit aantal was op 17 mei al bereikt en er kwamen geen nieuwe broedparen bij. Op 28 juni waren er geen activiteiten meer in de wand en zijn ze vroeg vertrokken. Oorzaak is waarschijnlijk het matige weer in 2016, veel neerslag en kou in mei en juni.

Ik wens eenieder gezondheid toe voor het komende jaar en hopelijk weer veel plezier bij alle activiteiten van onze wacht.

Eugene Rosenau.

Kuikensterfte oorzaak problemen Kievit

Leeuwarder courant 28 november 2016.

Door Halbe Hettema.

Er worden veel te weinig kuikens van de Kievit groot om de stand op peil te houden, zo blijkt uit de voorlopige onderzoeksresultaten in het Jaar van de Kievit.

Slechts 7 procent van de gevolgde vierhonderd kievitskuikens die het afgelopen jaar uit het ei kropen, zag kans groot te worden. Dat waren er dus 28. „Dat zijn er weinig”, concludeert onderzoeker Wolf Teunissen van instituut

Sovon. Met dit aantal redt de Kievit het niet.

Op de landelijke dag van Sovon, zaterdag in Ede, presenteerde Teunissen samen met Jouke Altenburg van Vogelbescherming Nederland de voorlopige resultaten van het onderzoek in het afgelopen voorjaar.

Dat gebeurde in het kader van het Jaar van de Kievit. Met hulp van vrijwilligers zijn in zestien gebieden in het land kieviten geteld. Kuikens kregen kleurringen om de pootjes, zodat ze nadien met de telescoop gevolgd konden worden. In Fryslân gebeurde dat in reservaat De Mie-

den van Staatsbosbeheer, in gewoon boerenland bij Augsbuurt en in reservaten van Natuurmonumenten en op landbouwgrond in de Greidhoeke.

Het gaat al jaren slecht met de Kievit, constateert Altenburg. Tot 1990 zat de groei er nog in, sindsdien is er sprake van een gestage afname. Dat geldt voor alle typen broedgebied in het land.

„De Kievit weet niet mee te liften met de maatregelen die voor de grutto zijn getroffen”, stelt de man van Vogelbescherming. Het probleem speelt overal. Op gewoon boerenland

Nu ook aanhanger verhuur:

Pak een Bak

Met vriendelijke groet,

Car Cosmetics Piersma
Rients Piersma

De Marne 126b 8701 MC Bolsward

Tel. (0515)575068 - mobiel (06) 28 71 80 55 - carcosmeticspiersma@home.nl

Kienstra Bolsward

Steenhandel en Bestratingsbedrijf

Tel: 06 - 50 62 34 45 E-mail: info@kienstrabestrating.nl
Internet: [Http://www.kienstrabestrating.nl](http://www.kienstrabestrating.nl)

waar 60 procent van de kieviten broedt, maar ook in reservaten en gebieden met agrarisch natuurbeheer.

De oorzaak van de problemen moet gezocht worden in eigen land. Dus niet in de overwinteringgebieden in Spanje en Frankrijk waar 's winters op kieviten wordt geschoten. Uit ringonderzoek blijkt dat daar de laatste veertig jaar weinig veranderd is. De conclusie van Altenburg: „Jacht is niet de bepalende factor.”

De kuikenfase is de crux, volgens de onderzoekers. Door kieviten in verschillende typen broedgebied onder de loep te nemen, kwam aan het licht dat

kuikens vooral in de eerste week van hun bestaan sneuvelen, waarbij ze het op maïspercelen beter doen dan in het weiland. Daar komt een opmerkelijke conclusie bij aldus Teunissen: „In de vroege periode van het broedseizoen, dus als het op z'n koudst is, lijkt op beheerde maïspercelen de overlevingskans redelijk.

Vogelbescherming Nederland maakte in Ede ook de broedresultaten van de grutto bekend. Nadat eerder dit jaar de onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen al vaststelden dat het in de Friese Zuidwesthoek bar en boos was, blijkt nu dat het seizoen ook elders in het land dramatisch

verliep. In totaal werden zo'n vierduizend grutto-kuikens groot. Om de stand op peil te houden, hadden dat er elfduizend moeten zijn. Extra tegenslag kregen de jonge vogels door het slechte weer in mei, met plaatselijk zware hagelbuien. Dat moet veel opgroeiende kuikens de das hebben omgedaan. Verder wijst Vogelbescherming op de bekende structurele problemen: te droog land zonder bloemen en insecten en de boerenpraktijk met vroeg maaien. Ook was er plaatselijk sprake van zware predatie, zoals in de Zuidwesthoek. Daar vielen veel kuikens ten prooi aan roofdieren.

Resultaten nestkasten 2016, door de broedzorg coördinator

Straat of gebied	Vogelsoort	Aantal in nestkast/jongen.
Praamsmalaan	Pimpelmees	1
Park	Pimpelmees	3
	Koolmees	1
	Boomkruiper	1
	Spreeuw	2
	Winterkoning	1
	Wilde eend	3 jongen
	Roek	34
Wiardapad	Koolmees	1
	Wilde eend	2 met 2 jongen
	Meerkoet	2 met 3 jongen
	Boomkruiper	1
Titardusstraat	Koolmees	1

De rest van de nestkasten is op dit moment een probleem aan het worden. Van de secretaris, Gosse Hofstra, hoorden wij dat de werkgroep broedzorg onderbemand is. Men wil graag mensen erbij die zich een paar uur per jaar willen inzetten voor het vervangen van nestkasten

en controle van de broedresultaten. Verder heeft het bestuur plannen om de nestkasten meer centraal in Bolsward op te hangen. Er gaat nu veel tijd zitten in moeilijk te bereiken plekken. Er komt vanuit het bestuur een werkplan voor herplaatsing en indeling

van de nestkasten in Bolsward. Onze secretaris heeft deze taak er al een paar jaar bij, maar hij heeft meer dan genoeg taken. Vandaar onderstaande oproep vanuit het bestuur.

Tabel, Wiebe Palstra

GEZOCHT

Vogelwacht Bolsward heeft een kleine 100 nestkasten in Bolsward in beheer. Deze dienen elk jaar na het broedseizoen schoongemaakt te worden. Tevens wordt geïnventariseerd wat de resultaten zijn geweest.

VW Bolsward zoekt enthousiaste vrijwilligers die zich hiervoor willen aanmelden. Het is heel leuk werk en de wacht heeft een licht-metalen ladder beschikbaar. Aanmelden kan via het bestuur en wij zijn zeer benieuwd naar uw reactie.

Werkgroep nazorg

Hoe staat het er met ons wachtgebied voor:

We hebben 72 rayons en 110 veehouders. Hier wordt door 80 nazorgers op ongeveer 4100 ha nazorg verricht. Op dit moment zijn er nog een paar vrije rayons: Nummers 20, 21, 54, 56, 67, 69 en 70. Hier zitten weinig of geen vogels. De vliegende brigade bemant ongeveer 750 ha.

1^e ei van de wacht 2016

Afgelopen seizoen:

Teleurstelling wederom dit jaar, weer geen eieren zoeken. Nadat het eieren zoeken definitief werd verboden, is er een Commissie Aaisykjen opgericht. Een aantal vrijwilligers nam zitting in deze commissie, samen met enkele hoofdbestuursleden van de BFVW. Twee leden van onze wacht waren hierbij aanwezig. Hoofddoel was het

vrije veld in ere te houden met de competitie voor het eerste ei in combinatie met de nazorg. Dit is voor echte

aaisikers/fjildminsken heel belangrijk. Uiteindelijk werd er een plan ontwikkeld en aan de vergadering voorgelegd, waarbij het eerste ei toch in de traditie aan de Commissaris van de Koning in het veld symbolisch wordt aangeboden. Het ei mag niet worden geraapt. De meeste burgemeesters wilden op deze manier wel mee doen.

Een vertegenwoordiger van de BFVW kwam de echtheid van het ei in het veld controleren. De combinatie "aaisykjen met nazorg", die na afloop met passie werd uitgevoerd, werd ook deze keer weer door de Heer H. Niesen van de Faunabescherming tegengewerkt. Terwijl de competitie van het eerste ei buiten Fryslân gewoon door kon gaan, werden in Fryslân boetes opgelegd aan de BFVW en hun nazorgers.

Een kievitkuiken die de kou niet heeft overleefd.

Hermelijntjes zijn gek op eieren.

Als we naar het afgelopen jaar kijken, was het wederom zwaar voor de weidevogels.

In het koude voorjaar kwamen er al kuikens uit, die hadden het al moeilijk met voedsel zoeken en moesten ook nog de kou trotseren. Alsof de kou niet genoeg was, kwam vervolgens de droogte om de hoek kijken. De grutto's waren laat aan de leg, vergeleken met de rest van de weidevogels.

Het intensief maaien van de boeren is niet gemakkelijk voor de weidevogels. Gelukkig zijn daar de nazorgers voor om een stokje bij het nest te zetten, zodat de boeren weten waar de nesten zijn.

Maar helaas wordt niet bij elke boer nazorg gedaan. Het snelle gras is ook niet echt bevorderlijk voor de weidevogels. Eigenlijk zou elke boer een stukje kruidenrijk weiland moeten hebben, waar de weidevogels kunnen vertoeven.

En dan de predatie, dat wordt steeds meer. Ik heb de bunzing zelfs overdag zien lopen in mijn nazorggebied. Het is natuurlijk niet alleen de bunzing,

Greve Agrotechniek

Emmeloord | Bolsward | Dronten | Zeewolde
DEM Akkrum

Greve Agrotechniek

Naaglerweg 8
8324 AB Emmeloord
T +31 (0)527 633 870

Fazantendreef 14
8251 R Dronten
T +31 (0)321 312 024

De Marne 53
8721 PV Bolsward
T +31 (0)515 180 580

Landbouwweg 53
3859 AC Zeewolde
T +31 (0)36 54 09 793

DEM Akkrum

Soldenlaar 3
8461 PG Akkrum
T +31 (0)566 652 606

JOHN DEERE

www.grevebv.nl

maar ook de vos, de ooievaar, reigers, wezeltjes, enz.

Eigen ervaring.

Ik neem ook vaak mijn kinderen mee het land in en probeer ze op een leuke manier wat te leren. Ze vinden dit erg leuk. Lekker door de weilanden lopen op zoek naar eieren. En ook even kijken bij de lammetjes en kalveren, want op de boerderij is het

leuk. En dat levert weer leuke plaatjes op.

Bij deze foto hebben Destiny en Djayden zelf een nest van de scholekster gevonden. Dit is in de landerijen van Fam. Strikwerda. Natuurlijk hebben we er een stokje bij gezet, zodat boer Strikwerda weet waar het nestje ligt. Dit nestje is ook uitgekomen. Wij waren op een keer bezig met de nazorg toen wij een lammetje ho-

ren mekkeren. Destiny en ik keken bij de slootkant en daar stond een lammetje vast in de drek en half in de sloot. We hebben direct het lammetje uit de sloot getild en in het weiland gezet. Uiteraard hebben wij Boer Strikwerda even gemeld wat er was gebeurd.

Op deze foto ben ik met Djayden in het maïsperceel van Fam. Kroondijk. Hier zochten we de nesten op, waarvan de stokjes kapot waren gegaan na de

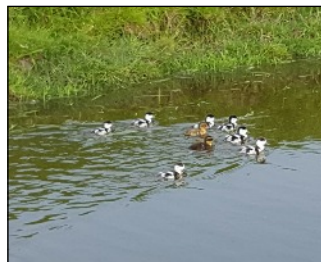
werkzaamheden op het land. Het lukt niet altijd om de stokjes heel te laten, maar de nesten worden altijd wel gespaard. Boer Kroondijk stopt even met de werkzaamheden als hij kuikens ziet, en zet ze dan in het gras bij de burens.

Ik heb goed contact met de boeren van wie ik nazorg doe. De boeren belten mij ook wel als ze van

plan zijn werkzaamheden op het land te verrichten. Ik vind dit heel belangrijk, zodat ik snel kan inspringen om nog een rondje doen, voordat het land wordt gemaaid of bewerkt.

Elk jaar maak ik met Destiny een rondje door Bolsward om de eendenkorven te inspecteren en eventueel te vernieuwen. Ik trek dan mijn waadpak aan en loop het koude water in. Dit jaar hebben wij 7 eendenkorven vernieuwd. Deze eendenkorven zijn van betere kwaliteit dan de afgelopen jaren.

Marco van Spanning, nazorg coördinator veldwerk.

Kuikens van een bergeend met 2 geadopteerde kuikens van een gewone eend.

TIMME SCHILDERS

Voor *kleurrijk* vakwerk!

- * Schilderwerken
- * Glasservice
- * Kleuradviezen
- * Plafond en Wandafwerking

De Marne 51, 8701 PV Bolsward, 0515 - 57 41 17
www.timmeschilders.nl

Overzicht rayonkaart Vogelwacht Bolsward 2016

De Gierzwaluw

*Door Jente Ottenburghs
De Volkskrant, 28 oktober
2016.*

Tien maanden achter elkaar vliegen, sommige gierzwaluwen krijgen het voor elkaar. Dit blijkt uit Zweeds onderzoek. De onderzoekers volgden de vogels, die een zender hadden gekregen, bij hun reis van Zweden naar overwinteringsgebieden in Centraal- en West-Afrika.

Al in 1956 suggereerde de Britse ornitholoog David Lack in zijn beroemde boek 'Swifts is a Tower' dat gierzwaluwen buiten het broedseizoen niet aan de grond komen. 'Hij baseerde zich op de observatie dat deze vogels altijd in de lucht worden gezien', zegt bioloog Hans van Gasteren van de Universiteit van Amsterdam en niet betrokken bij de nieuwe Zweedse studie. 'Nu hebben wetenschappers het vermoeden van Lack eindelijk bevestigd.'

De Zweedse onderzoekers beschrijven in het wetenschappelijke tijdschrift 'Current Biology' hoe ze minuscule zenders als een rugzakje op de gierzwaluwen bonden. 'Sommige vogels brengen tien maanden lang in de lucht door', aldus hoofdonderzoeker Anders Hedenström. 'Het record stond tot nu toe op naam van de

alpengierzwaluw, die zes maanden rondvliegt zonder te landen. De gierzwaluw verpulvert dat record.

Dermate lang non-stop vliegen betekent dat gierzwaluwen vrijwel alles in de lucht moeten doen. Ze eten door muggen en vliegen te vangen en drinken door met opengesperde bek over het water te scheren. Ook het verza-

deert in Noordwijk. 'Hoevel ik ook al paringen in nestkasten heb gezien. Ze kunnen het dus ook met beide poten op de grond.'

Een paring in de vlucht is een spectaculair schouwspel. Het mannetje vliegt boven het vrouwtje.

Behendig land hij boven op zijn partner waarna ze beiden wat hoogte verlie-

Gierzwaluwen drinken door met opengesperde snavel over het water

melen van nestmateriaal gebeurt in de lucht, door voorbijvliegend zaadpluis en veertjes in de bek met speeksel te mengen. Volgens plakken ze dit kleverige goedje aan hun komvormige nest dat ze onder dakpannen bouwen.

'Ze paren zelfs in volle vlucht', verteld Hein Verkade, die al twintig jaar gierzwaluwen bestu-

zen. Enkele seconden later vliegen ze weer apart verder. Deze vliegensvlugge paring leent zich voor buitenechtelijke avonturen. Uit een Engelse studie bleek dat bijna 5 procent van de gierzwaluwkuikens een andere vader had dan de vogel die het nest bewaakt.

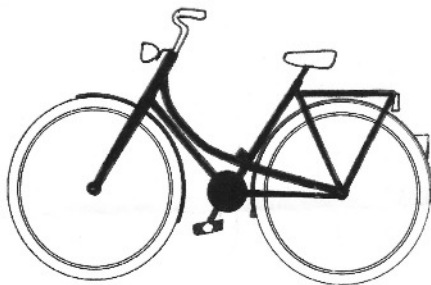
Gierzwaluwen slapen ook al vliegend. Recent onderzoek naar een andere vo-

gelsoort, de fregatvogel, suggereert hoe ze dat voor elkaar kunnen krijgen. Net als bij dolfijnen valt één hersenhelft in slaap, terwijl de andere helft een oogje in het zeil houdt. 'Voor gierzwaluwen is dit nog niet vastgesteld, maar het zou wel kunnen verklaren hoe deze vogels toch 24 uur actief kunnen zijn', aldus van Gasteren.

**RUUD HARINGA
TWEEWIELERS**

Bolsward 0515-572717

Maatschap Fysiotherapie

Franeckerstraat 20 Bolsward

maatschap
Fysio

therapeuten
Bolsward

www.fysiotherapiebolsward.nl

De avonturen van Pica Ekster

Het zijn net mensen – die eksters. Net als in de mensenmaatschappij kennen ze rangen en standen. En pubereksters die zich vaak roekeloos gedragen. Ze kennen zelfs een ongezond levende “patatgeneratie”. En ze zijn mono-gaam, althans in principe, want ook sommige ekster-mannetjes gaan vreemd en doen hun best dat voor hun vrouw verborgen te houden. En ze maken zich zorgen over de toekomst van hun kroost. Ja, eksters zijn net mensen...

Het had Pica heel wat inspanning gekost uit zijn ei te breken en nu lag hij uitgeput en naakt op de bodem van het nest. Hij had best wel zin in eten, maar bovenal had hij het koud. Het liefst was hij weer terug gekropen in het warme ei. Zijn grote, opgezette ogen zaten nog dicht, zodat hij nog niets kon zien; horen kon hij

wel. En wat hij hoorde, gaf hem instinctmatig een onrustig gevoel. “Ze zullen het niet makkelijk krijgen, die kinderen van ons. Zeker nu die ellendige kraaien in de buurt zijn komen wonen. Maar dat niet alleen... Laten we hopen dat ze zo slim zijn dat ze de gevaren waar wij eksters mee te maken hebben, zullen weten te overleven.

En dat ze net als wij in de hoogste boom en het beste leefgebied zullen kunnen wonen. Tja, laten we dat maar hopen,” besloot de vader zonder veel overtuiging.

Pica wist niet wat er bedoeld werd, maar één ding wist hij wel: leven is gevaarlijk en hij nam zich voor dat hij een slimme

ekster zou worden en in de hoogste boom zou wonen.

Het regende en waaide, het nest in de hoge populier zwiepte heen en weer. Pica had honger en wachtte ongeduldig op eten. Hij hoorde het geklapwiek van een naderende vogel, maar het klonk anders dan anders. Hij wilde roepen “geef mij, geef mij”, maar hij herinnerde zich dat zijn moeder altijd zei: “Kinderen, maak geen geluid als je op ons eten wacht, anders wijs je de kraaien de weg. Alleen domme vogeltjes roepen.” Pica had dat goed in zijn oorgaten geknoopt en verstopte zich snel. Vanonder de nestveren kon hij zien dat een van zijn broertjes in de zwarte bek van een grote zwarte vogel uit het nest werd gesleurd. Die gebeurtenis maakte hem nog voorzichtiger. Zijn broertjes en zusje niet. Pica waarschuwde ze keer op keer, maar ze waren zo roekeloos dat ze uit het

Marmer - Graniet - Leisteen

Vloer- en wandtegels • Aanrechtbladen
Vensterbanken • Tegellijmen
Grafmonumenten • Etc.

Steenhouwerij en natuursteenhandel

MARNE

NATUURSTEEN BV

Bedrijvenpark de Marne 8 • BOLSWARD
www.marne-natuursteen.nl • Tel. 0515-573712

nest vielen en door een kat werden weggesleurd of ten prooi vielen aan een snelle rover. Pica vond het een afschuwelijke ervaring, maar, dacht hij, ik heb het in elk geval overleefd.

Als enig overgebleven kind kreeg hij genoeg te eten en na twee maanden liep hij op zijn hoge poten en met zijn korte staart over het land op zoek naar insecten. Hij was altijd alert, zich ervan bewust dat een nieuw gevaar ieder moment kon toeslaan. En jawel, net toen hij een dikke spin wilde pakken, hoorde hij een gaai opgewonden krassen. Pica aar-

zelde geen moment en zonder de spin vloog hij direct op, net de nagels van een springende kat ontwijkend. Terwijl hij trilend van angst op de tak zat te wippen, realiseerde hij zich dat hij opnieuw een gevaar had overleefd.

Diep in de herfst riep zijn vader hem bij zich. "Zoon, je bent nu groot, het is tijd om op eigen benen te staan." Samen vlogen ze naar de top van de populier. "Pappa, hoeveel gevaren komen er nog?" Vader en zoon spraken lang voor ze afscheid namen en Pica zijn ouderlijk huis voorgoed verliet. Op weg naar zijn nieuwe

avontuur, het avontuur van de groep.

Pica sloot zich aan bij een groep jongelingen uit de streek. Pubereksters hebben geen keus: samen ben je sterker dan alleen, meer ogen zien meer voedsel, zien eerder het gevaar en samen is het gezelliger en kan je dollen. Zo voeren ze in groepjes van twee of drie onder luid "gekekker" schijnaanvalen uit op katten.

Pica weet dat het gezellig, maar ook keihard is, een jongerenwereld waarin de slimste en de sterkste de baas is, het beste eten en de beste plek krijgt. Wil hij

Walinga Hoveniers

voor al uw snoeiwerkzaamheden

leibomen - fruitbomen - sierheesters - boomsingels

het maken van een meerjaren plan: zodat uw tuin niet kaal hoeft te zijn

vraag het de vakman

nu ook takkenversnipperaar in de verhuur

0515-577238 - Bolsward

of kijk eens op: **walingatuinen.nl**

De Wolk Glas B.V.
De Wymerts 2E, 8701 WT Bolsward
www.dewolkglas.nl
www.jaloezieglas.nl

De Wolk Glas voor al uw glaswerk!

De Wolk Glas:
sinds 1996 producent van
isolatieglas & jaloezieglas

De Wolk Glas is geen tussenhandel, maar produceert zelf isolatieglas & jaloezieglas in eigen fabriek met de modernste machines en onder de hoogste kwaliteitseisen.

Of u nu een klein stukje enkelglas nodig heeft of uw complete woning wilt beglazen u bent bij ons altijd van harte welkom, ook voor advies of bezichtiging van onze showroom kunt u bij ons altijd vrijblijvend terecht.

- ✓ Isolatieglas HR++
- ✓ Spiegels
- ✓ Gelaagd veiligheidsglas
- ✓ Zonwerend glas
- ✓ Hardglazen deuren
- ✓ Brandwerend glas
- ✓ Glas in Lood
- ✓ Enkel glas
- ✓ Monumenten glas
- ✓ Voorzetramen
- ✓ Plexi glas
- ✓ Figuurglas
- ✓ Draadglas
- ✓ Geluidswerend glas
- ✓ Isolatieglas met roeden
- ✓ Beglazingsmaterialen

Bekijk nu het productieproces op onze website
dewolkglas.nl

Glasvervanging van alle soorten glas!

Onze eigen professionele glas schade-/herstelservice staat garant voor een snelle service maar ook met de hoogste kwaliteit. Wij kunnen isolatieglas binnen 24 uur produceren dus u zit nooit lang met glasschade.

- ✓ Eigen fabriek
- ✓ Ontwerp en montage
- ✓ Hoogste kwaliteit
- ✓ Snelle service
- ✓ Totaalleverancier

De Wolk Glas B.V.
De Wymerts 2E, 8701 WT Bolsward
www.dewolkglas.nl

Glasvervanging!
0515-576796
info@dewolkglas.nl

ooit in de hoogste boom gaan wonen, dan moet hij leren de beste te worden. Hij vecht, krijst, dreigt, steelt en onderzoekt. Hij wordt de leider van de jeugdbende die de streek twee jaar lang onveilig maakt.

Die winter komt er een nieuw gevaar: de havik, een liefhebber van eksterbouten. Bijna iedere dag sleurt hij een kameraad in zijn klauwen mee. Deze razendsnelle, sluwe en sterke vogel is sneller, sterker en slimmer dan Pica en hij zoekt naar een manier om aan de dreiging van de roofvogel te ontkomen. Hij observeert dat de havik nooit dicht bij de mensen komt en neemt zijn groep mee naar de rand van de stad, naar de mensen. In de stad zijn tuinen en parken met genoeg insecten en dat niet alleen, mensen laten overal eten slingeren en een ekster vindt alles lekker, zelfs patat! Maar de mensen hebben een hekel aan eksters, waarom snapt Pica niet. Reigers zijn brutaler dan eksters, maar die worden niet verjaagd. Maar gelukkig zijn mensen niet zo snel als haviken.

Als Pica bijna 3 jaar oud is, is hij gespierd, sterk, slim en snel. Hij heeft al heel wat gevaren overwonnen, maar zijn uiteindelijke doel heeft hij nog niet be-

reikt. Hij wil een leuke vrouw en kinderen, maar dat kan alleen als hij een goed leefgebied heeft, en hij wil de hoogste boom. Maar alle territoria zijn in het bezit van ervaren en sterke mannen en ondanks al zijn kracht en behendigheid verliest hij de gevechten met de anderen. Daarom zoekt hij

het leefgebied van het oudste mannetje uit, de zwakste. Iedere dag sluipt hij diens territorium binnen, vecht met de eigenaar, die uiteindelijk moet worden verdreven en hem gedoogd aan de noordkant van zijn gebied. Maar Pica is nog niet tevreden, hij wil de hoogste populier en een nest met een dak en een gebied waar genoeg voedsel is.

Op een grijze najaarsdag komt de oude man niet terug op zijn nest en Pica ziet zijn kans schoon. Met veel vertoon van kracht jaagt hij het vrouwtje weg en eigent zich het grote nest toe. Nu hoeft hij alleen maar te wachten tot hij een vrouwtje tegenkomt dat inziet dat hij een goede "partij" is. Hij heeft

nu immers een nest in de hoogste boom en een territorium met veel eten. Hij probeert indruk op de vrouwtjes te maken door snel de kopveren op te lichten, zijn staart als een waaier te openen en te sluiten en in korte glijvluchten achter ze aan te gaan. En zo vindt hij de liefde van zijn leven die voor maar liefst acht eieren zorgt.

Pica kijkt gespannen toe hoe de jongen een voor een uit hun ei breken en uitgeput op de bodem van het nest liggen bij te komen. "Ze zullen het niet makkelijk krijgen, die kinderen van ons," verzucht hij tegen zijn vrouw. "Laten we hopen dat ze zo slim zijn, dat ze de gevaren waar wij eksters mee te maken hebben, zullen weten te overleven..."

De ekster is een luidruchtige en intelligente vogel. Met zijn witte verenpak, dat in het zonlicht blauw en groenig metallic schittert, is het een opvallend mooie vogel. Ze zijn vaak niet populair, omdat ze eieren en jonge vogels zouden roven. Op zich klopt dat wel, maar uit onderzoek blijkt dat ze er niet veel eten en de vogelstand niet beïnvloeden.

De aantallen eksters nemen af door verandering

van de oorspronkelijke leefomgeving. Het waren vooral akkerbouwvogels, maar door de veranderingen in de landbouw is het voedsel sterk afgenomen. Door de toename van de roof door roofvogels, met name de haviken en kraaien, zijn ze dichterbij de mensen gaan leven, waar ook meer eten te halen is. Het zijn alleseters, die in voorjaar en zomer vooral insecten en aas (verkeersslachtoffers) eten en in de winter ook zaad, bessen en menselijk afval.

Het zijn vogels met stevige poten, die ze al als puber hebben. Ze scharrelen hun eten vooral op de grond bij elkaar. Tot hun derde jaar trekken ze in drukke, soms agressieve pubergroepen rond.

Eenmaal volwassen bouwen ze grote takkennesten in hoge bomen, waarin ze een paar jaar achtereen broeden. Ervaren dieren bouwen een dak boven het nest tegen de regen. Het zijn monogame dieren. Niet veel mensen weten dat ze ook echt kunnen zingen. Voor de broedtijd zingen ze zachtjes een soort nasaal babbeliedje dat je alleen kunt horen als je dichtbij staat.

Voor de 18e eeuw werd de ekster een 'graag geziene buurman genoemd', om-

UW ALLROUND DIERENZAAK

voor al uw
dierenbenodigdheden
en hengelsport

DIERENSPECIAALZAAK A.P. VAN DER FEER

Dijkstraat 13-15 8701 KB Bolsward Tel: 0515 - 58 12 52
E-mail: dierenwinkel@apvdfeer.nl Website: www.apvdfeer.nl

dat ze veel insecten en kleine knaagdieren aten en het afval van de mensen opruimden. Bij de Romeinen waren ze zelfs een geliefd huisdier en huisbewaker.

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

**Zij hebben mede
mogelijk gemaakt
dat wij dit jaarver-
slag uit konden
geven.**

Uit onderzoek is gebleken dat het stelen van glimmende voorwerpen, die ze in hun nest bewaren, een mythe is die niet op waarheid berust. Het zijn wel heel nieuwsgierige vogels. Een ekster kan 15 jaar oud worden.

Eelco de Lange.

Werkgroep kerkuilen

Was het vorig jaar nog een record, dit jaar een dieptepunt. Het moest er van komen dat naar zo'n top jaar, (heel veel muizen) de muizenstand in zou storten.

De uilen reageerden meteen, wij troffen wel uilen in de kasten aan, maar geen broedende.

De meeste boeren vertelden ons; 'de uilen maken geen baltsgeluiden'. Ze hadden een voedsel te

geen nest vinden. Het uiltje (een paar dagen oud) stond parmantig in een klein bakje in de keuken. Samen met mijn vrouw zijn we naar Ureterp gereden. In de Fûgelhelling heeft het uiltje het avontuur overleefd.

Enkele weken later hebben we gebeld en hoorden dat het uiltje het goed maakte.

Jappie, Ewout, Durk en Marco.

kort om de eventuele jongen groot te brengen. Ze moesten nu wel voor zichzelf kiezen.

Maar dat is ook natuur, wisselend vette jaren en magere jaren. Uiteindelijk bleven van de 41 broedparen van vorig jaar 4 broedparen over. Ook broedden er in onze regio 3 paartjes steenuilen. Dat liep niet altijd even goed af, van één nest werden er twee jongen gedood door de hond van de boer en één overleefde.

Ik eindig positief: ik werd gebeld door een boer uit Tjerkwerd. Er was een jong uit het nest gevallen. Ik ging er heen, maar kon

Comfortabel Lopen

- *Schoenen
- *Podotherapie
- *Pedicure

BLEEKER schoenen

MODE IN PASVORM

Jongemastraat 7 (t/o het Stadhuis) Bolsward
Telefoon: 0515 - 572584 www.bleekerschoenen.nl

*Bankzaken
regelen met
de app.*

*Waar u
ook bent.*

De Rabo Bankieren App

Uw bankzaken kunnen doen wanneer het u uitkomt, waar dan ook. Met de Rabo Bankieren App kunt u makkelijk betalingen doen of iemand terugbetalen, een acceptgiro scannen en betalen en zelfs uw pas blokkeren als die gestolen is.

Download nu de Rabo Bankieren App.

Een aandeel in elkaar

Rabobank

Inzending foto met een verhaal 2016, De Bruine Kiekendief

Het is donderdag 28 juli 2016 en het zonnetje kijkt tussen de wolken door. Het heeft de afgelopen tijd wel geregend en alles staat in bloei.

Ik fotografeer sinds anderhalf jaar vogels en landschappen voor mijn plezier. Lekker de natuur in. Het begon onschuldig, maar het is in de loop der maanden uitgegroeid tot een kleine obsessie.

Nu ben ik in de buurt van Makkum, waar ik een dag eerder de bruine kiekendief (v) heb gezien met twee juveniels (jongen). Mijn telelens heeft echter een bereik van 210 mm en ik moet dus enigszins dichterbij komen om de vogel in detail te kunnen fotograferen. De vogels zitten rond een uur of 17.00 – 18.00 uur in een dal met aan de goede zijde (zon in de rug) een bomenstreek. Echter er zitten brandnetels en veel berenklaauwen tussen en alles is nog kletsnat.

Terwijl de vogels op drie plekken zitten met allen het zicht richting bomen-singel, probeer ik zo voor-zichtig mogelijk dichterbij te komen. Helaas zijn ze scherp en bij het minste of geringste vliegen ze op, maar komen tot mijn ge-

luk later weer terug. Ik heb al een aantal foto's gemaakt, maar ik ben nog niet tevreden. Ik moet een betere plek hebben om een goede foto te krijgen. Terwijl ik lek wordt geprikt door de nodige vliegen, jeukende armen heb van de brandnetels en de nodige schrammen van de struiken, kijk ik de bruine kiekendief recht in de ogen aan. Ik sta bewegingsloos, want anders vliegt ze weg. Terwijl ze de kop omdraait, duik ik omlaag en verbeter mijn positie. Oeffff, ze zit er gelukkig nog. Vanuit een betere positie sta ik klaar met de camera in mijn hand, klik, klik. De vogel kijkt om naar de bosscha

ges, klik, klik. Ze kijkt me aan en ik sta doodstil.

Uiteindelijk heb ik vanuit meerdere posities de vogels gefotografeerd. Zodra ik weer in de auto zit en de adrenaline langzaam wegzakt, komt de jeuk overal op. Ik ben nat, vies, heb schrammen en bulten. Bovendien ben ik veel te laat voor het eten.

Thuisgekomen kijkt mijn vrouw me aan, alsof ik op oefening ben geweest met het leger. De magnetron doet zijn werk. Daarna gauw de foto's op de laptop bekijken. Er zitten hele mooie tussen, gelukkig maar.

Henk Rienstra, Bolsward.

MARKTPLEIN 5
8701 KG BOLSWARD
WWW.WIJNBERGBOLSWARD.NL
INFO@WIJNBERGBOLSWARD.NL

 HOTELDEWIJNBERGBOLSWARD
 DEWIJNBERG

Commissie Educatie

BFVW jeugd

Iedere keer besteden wij op de een of andere wijze aandacht in ons magazine aan de jeugd. Want de jeugd heeft de toekomst, ook wat de BFVW aangaat.

Kijk ook eens op onze website, www.bfvw.nl voor informatie en foto's voor een spreekbeurt of werkstuk!

Lyts Goed

Einen heare by de hjerst, yn dizze tiid binne der in protte ferskillende te sjen. Kinst se rûchwei opdielje yn swim-einen en de dûk-einen. Der binne wol wat ferskillen tusken de groepen en dy komme hjir oan bod. De einen op'e tekeningen binne alle kearen mantsjes. Dizze binne better útelkoar te hâlden. Wyfke-einen binne allegear brún, dit hat as reden dat se dan net opfalle as se op it nêst sitte te brieden.

Swem-einen binne: Wylde ein (Wilde eend), Skiertjilling (Zomertaling), Pliptjilling (Wintertaling), Pylksturt (Pijlstaart), Eastein (krakeend), Slobein (Slobeend), Smjunt (Smient) en Berchein (Bergeend).

Bekinde dûkers binne: Tûf-ein (Kuifeend), Kar-ein (Tafeleend), Rinkel-ein (Brielduiker), Readkop-ein (Krooneend) en Jolling (Toppereend).

Wylde ein - dit is in swimmer en leit heech yn it wetter; hiel Dizze ein kin eltsenien wol, griene kop, en swarte sturt.

Tûfein - dit is in echte dûker; hy leit leech, de tûfein is herkenber oan syn tûfke en de wite flek op'e sydkant.

De Skiertjilling is in swim-ein en kin dus sa opfleane. Hy hat in wite stroop oer de kop, it is mar in lyts eintsje.

In oar ferskil tusken de einen is de manier fan opfleanen. It is jimme fêst wolris opfallen dat guon eintsjes earst oer it wetter drave moatte en oaren rjocht út it wetter opfleane kinne. De Dûkeintsjes moatte earst gong sette, se lizze djipper en kinne dus net sa omheechfleane.

In Kar-ein heart by de dûkeintsjes, dizzen drave earst oer it wetter. Net te missen mei syn reade kop, swarte liif en in griis dekke der op.

Ek de wize werop se frette is ferskil-
lend. De Dûkeinen geane hielendal ûnder
wetter; dêr kinne se ek noch swimme.
Se sykje it fretten dat djip yn't wetter;
of op de boaium sit. Meastal slakjes en
wirmen. De Readkop ein is de ienige fan
de dûkers dy't planten yt.

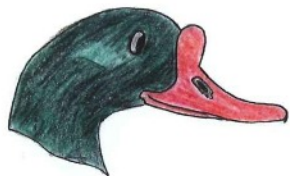
Swim eienen, ha in hiel oare manier. Sy
kinne net ûnder wetter swimme, se fret-
te troch de kop ûnder wetter te stekken.
Dan sjochst allinne it einekontsjie bop-
pe wetter. Dit hjit "grondelen" en dêrom
hjitte dizze eienen dus ek wol "grondel
eenden". Se ite slakjes, ynsekten mar ek
wol plantsjes. Dizze eienen frette ek wol
op it lân, gers, graan of mais. Se ha de
poatsjes in bytsje mear yn'e midden fan
it liif en kinne sadwaande ek better rinne.
Dûkeinen sjochts nea fier fan it wetter.

*In Pylksturt op syk nei fretten yn it wet-
ter; dit is it saneamde "grondelen". De
Pylksturt kinst der altein út oan syn lange
sturt, mar ek oan syn moaie brúne kop.*

*In Rinkel-ein, hy swimt mei gemak nei de
boaiem, syn fearepak is hiel ticht. De
Brildûker is hiel maklik te herkennen oan
it wite flekje op syn dankergriene kop. It is
krêkt as hat er in bril op.*

De Berchein hat in reade knobbels
op syn reade snafel. It is foar de
sier, de wyfke eienen fine it moai!

De Slobein hat in hiele grutte
seef-snafel, hjirmei seeft er syn
iten fan it wetteroerflak ôf.

De Seachbekken ha in bek mei in
soarte fan toskjes deryn, dizze
eienen binne fisk-iters.

De Eiderein hat in trijhoek-kop en snafel,
hij graaft kokkels út de seeboaiem om
op te fretten.

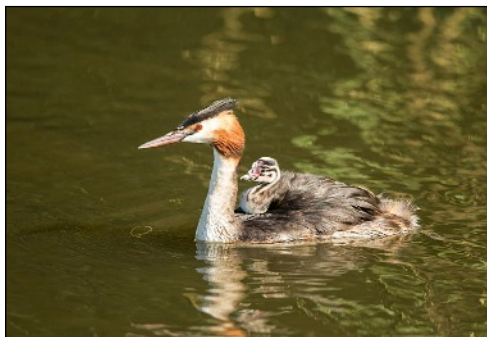
Goudhaantje.

Velduil.

Visarend.

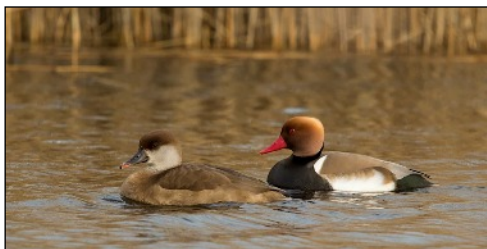
Fuut met jong op de rug.

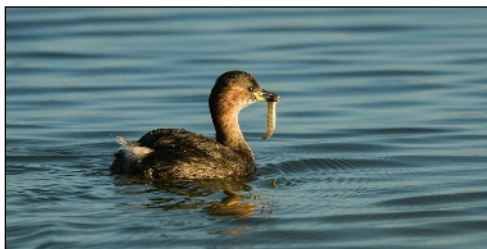
Parende Kievit.

Koperwiek.

Paartje Krooneenden.

Dodaars met vis in snavel.

NIEUWE RUBRIEK

FOTOWEDSTRIJD

DE OPDRACHT IS OM EEN MOOIE
DE REDACTIE VAN DE JAARGIDS

HET BESTUUR STELT EEN
DE

DE WINNENDE FOTO
GEPUBLICEERD IN DE

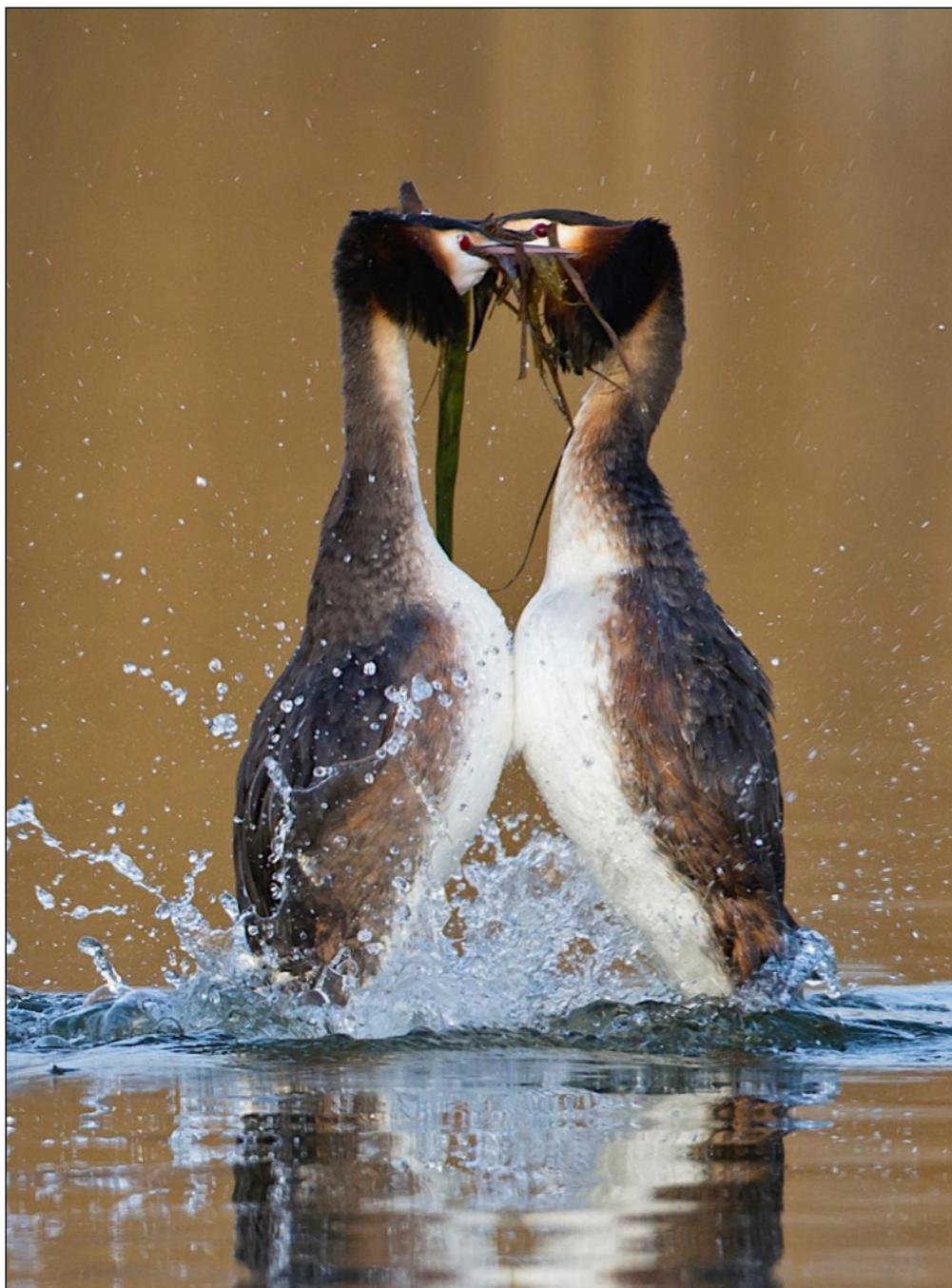
A young deer with brown fur and small antlers is lying in a field of tall, dry grass and green reeds. The deer is looking towards the camera. The text is overlaid in green on the image.

UITDAGING MET EEN VERHAAL

NATUURFOTO AAN TE LEVEREN AAN
SAMEN MET EEN NATUURVERHAAL.

LEUKE PRIJS BESCHIKBAAR VOOR
WINNAAR.

,INCLUSIEF VERHAAL, WORDT
VOLGENDE JAARGIDS 2017.

Baltse Futen (G. Visser)

Inzending foto met een verhaal 2016, Mijn Passie om het eerste ei te vinden

We gaan altijd heel vroeg opstaan en dan gaan we naar de boerderij om daar in de weilanden te zoeken naar het eerste kievitsei van Friesland. Mijn vader zoekt aan de linkerkant en ik aan de rechterkant. Mijn vader leert dan trucjes hoe je moet zoeken, want je moet het ei niet over het hoofd zien. Als het eerste ei nog niet gevonden is, dan krijg ik altijd de kriebels om naar het weiland te gaan, want dan vind ik het spannend. Dan zeg ik steeds: "Is het eerste ei al gevonden of niet?" Want dan wil ik gelijk zoeken. In deze tijd krijgt mijn vader geen kans om uit te slapen. Ik ben nog wat vergeten om te vertellen... in 2015 vond ik het eerste kievitsei van de jeugd. Het eerste meisje van Friesland en hier ben ik heel erg trots op.

Ik vind het ook altijd leuk om met mijn vader de nazorg te doen, want je weet nooit wat je tegenkomt. Dit is een heel bijzonder nest, in dit nest zaten twee grutto eieren en een tureluurs ei en dat is bijzonder, dat heb ik nog nooit eerder gezien. Ik vind het ook altijd leuk om samen met me vader naar het weiland te gaan en dan de stokjes bij nes-

ten te zetten, dan weten de boeren dat daar eieren liggen. Dan kunnen ze erom denken met de tractor, dat ze er niet overheen rijden en zo kunnen de eieren veilig uitkomen.

Dit verhaal is door Destiny van Spanning geschreven.

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

**Zij hebben mede
mogelijk gemaakt
dat wij dit jaarver-
slag uit konden
geven.**

Destiny vindt het eerste jeugd kievitsei van de wacht (2015).

Nest met eieren van de Grutto en de Tureluur.

Braamsluiper (G. Visser)

Zwarte stern (G. Visser)

De Witte Kwikstaart

De witte kwikstaart (*Motacilla alba*) is een zangvogel uit de familie van de kwikstaarten en piepers. De soort komt in vrijwel heel Eurazië voor, waarbij een deel van de populatie standvogel is en een deel naar het zuiden trekt.

Kenmerken

De witte kwikstaart is 16,5 tot 19 cm lang (inclusief staart). Het is een slanke vogel met smalle, zwart-witte staart die hij voortdurend op en neer beweegt. Een volwassen mannetje heeft een kenmerkend zwart-wit patroon op de kop. De strek rond het oog is wit, de kop, kap en het borststuk zijn zwart. De meest voorkomende ondersoort heeft een grijze rug. Een ondersoort die op de Britse ei-

landen broedt heeft een zwarte rug en heet rouwkwikstaart. Soms wordt deze ondersoort als soort beschouwd.

Voortplanting

Het legsel bestaat uit vijf tot zes blauwe, grijze of geelachtige eieren met grijze vlekjes.

Verspreiding en voorko-

men

De witte kwikstaart broedt in een groot gedeelte van het noordelijk halfrond van Noord-Afrika (een Marokkaanse ondersoort) en Europa, tot diep in Noord-Azië en Alaska. Noordelijke vogels zijn trekvogels die overwinteren van Afrika tot in het Oriëntaals gebied. De vogel leeft aan het water, in de buurt van woningen en bruggetjes.

Status

Door dat enorm grote verspreidingsgebied is de

kans op uitsterven uiterst gering. De grootte van de populatie is niet gekwantificeerd, maar er is aanleiding te veronderstellen dat de soort in aantal achteruit gaat. Echter, het tempo ligt onder de 30% in tien jaar (minder dan 3,5% per jaar). Daarom staat de witte kwikstaart als niet bedreigd op de rode lijst van de IUCN.

Voorkomen in Nederland en België

In Nederland (en Vlaanderen) is het een talrijke tot zeer talrijke broedvogel van half open cultuurlandschappen met wat water in de buurt. Het is ook een talrijke doortrekker en wintergast in klein aantal.

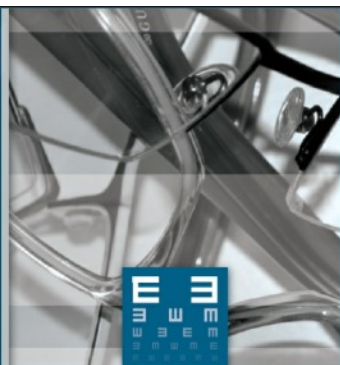
Eelco de Lange

OPTICIEN CONTACTLENSPECIALIST

Marktplaats 4
8701 KG Bolsward
T (0515) 57 76 01

E info@ykema-optiek.nl
I www.ykema-optiek.nl

Fryske Nazorgdag 2016

Jaarlijks organiseert de BFWV een nazorg dag bij één van de leden in Fryslân. Dit jaar heeft VW Bolsward deze dag georganiseerd. Op 7 mei jl. kwamen nazorgers, hoofdbestuursleden en de voorzitter van de BFWV bijeen in Hotel De Wijnberg in Bolsward.

Om 9 uur was er koffie en gebak en gaven we uitleg hoe de ochtend eruit zal zien. Journalist Halbe Hettema van de Leeuwarder Courant en Omrop Fryslân

met radio en TV waren aanwezig.

Om 10 uur vertrokken wij naar Tjerkwerd op Rytsertep waar Bôte de Boer zijn landerijen en boerderij heeft. Het gezelschap was onder de indruk van de manier waarop Bôte zijn landerijen beheert ten voordele van de vele weidevogels die daar broeden en hun jongen grootbrengen. Een pareltje in de Friese weilanden en een hoe het eruit zou moeten zien.

Omrop Fryslân heeft gefilmd en interviews gehou-

den met Bôte en ons bestuurslid Wiebe Palstra. 's Middags was één en ander te horen op de radio en 's avonds op TV.

Bij terugkomst in De Wijnberg werden er nog verschillende toespraken gehouden o.a. door Rendert Algra, voorzitter van de BFWV.

Al met al een zeer geslaagde ochtend bij VW Bolsward.

Gosse Hofstra.

Klacht tegen Nederland om gebrekkig vogelbeheer

Door Caspar Janssen, Volkskrant van dinsdag 8 november 2016.

Vogelbescherming Nederland gaat bij de Europese commissie een klacht indienen tegen Nederland. Directe aanleiding is het voornemen van staatssecretaris van Dam om geen extra geld ter beschikking te stellen voor weidevogelbeheer.

Volgens Vogelbescherming Nederland is het juridisch hard te maken dat de Nederlandse overheid

de Europese Vogelrichtlijn schendt over de bescherming van weidevogels.

Een Kamermeerderheid had de regering vorig jaar opgeroepen een plan te maken voor het redden van de weidevogels. Het gaat al decennia slecht met de stand van de grutto, de kievit en de scholtekster. Zo leefden er in de jaren tachtig nog 100duizend paar grutto's in ons land; nu zijn dat er nog 30duizend paar en de trend is onveranderd negatief. Uit onderzoek concludeert

Vogelbescherming dat er op termijn nog 1500 paar grutto's overblijven. Vol-

gens Kees de Pater van Vogelbescherming Nederland is het plan van Van Dam 'een farce': 'Een plan zonder concrete doelstelling, acties en financiële middelen. Ons rest nu niets anders dan ons tot Europa richten'.

Nederland heeft in Europa een bijzonder verantwoordelijkheid voor weidevogels. Sommige soorten zijn voor een belangrijk deel aangewezen op ons land voor hun broedsucces. Voor de grutto geldt dat 85 procent van de Europese populatie in ons land broedt. Weidevogels hebben bij uitstek te lijden onder de intensivering van

U bent van harte welkom in

FISH & CHIPS

BOLSWARD

Snekerpoort 7
Tel. 0515 572209

MIEDEMA's LUNCHROOM

Snacks, frites en broodjes
Koffie en gebak
Schip- en softijs
Diverse heerlijke menu's
Diverse biersoorten
Diverse stokbroodjes

Terras op zuiden!

Geopend:
Ma/Za 10.00 - 00.00 uur

Appelmarkt 4
Tel. 0515 575700

Hotel "De Groene weide"

Ger & Hilly van Dillen

snekerstraat 2
8701 XD Bolsward

tel. 0515-572284
fax 0515-577073

e-mail info@hoteldegroeneweide.nl
website www.hoteldegroeneweide.nl

de landbouw. Maatregelen om het tij te keren hadden niet het gewenste effect ondanks Europese - en nationale subsidies.

Sinds een paar jaar hebben de provincies de regie en voeren agrarische collectieven in samenwerking met andere partijen het weidevogelbeheer uit. De provincies geven dit jaar 30 miljoen euro uit aan weidevogelbeheer, voor een deel Europese subsidies. Volgens Van Dam blijkt uit een eerste evaluatie dat er al 'een kwaliteitsslag' is gemaakt en dat er kansen liggen voor verdere verbetering.

Volgens Vogelbescherming Nederland schiet de Nederlandse overheid ernstig tekort. Uit een juridische analyse van de universiteit van Tilburg blijkt dat Nederland inbreuk maakt op verschillende internationale en Europese verplichtingen:

populaties op peil houden en hun leefgebied in standhouden of herstellen. 'Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' zijn dat schendingen van de Europese Vogelrichtlijnen, aldus het onderzoek.

Naar aanleiding van de klacht van Vogelbescherming Nederland kan de Europese Commissie Nederland opdragen om als nog aan hun verplichtingen te voldoen. Uiteindelijk kan de klacht leiden tot een veroordeling van Europese Hof van Justitie.

Vogelbescherming Nederland pleit voor een 'bindend nationaal programma' voor weidevogels opgesteld in samenwerking met provincies, boeren en natuurorganisaties. Kees de Pater: 'Er moeten heldere doelen komen, zoals

40duizend gruttopen binnen 10 jaar. En financiering. Er is de afgelopen jaren veel geld uitgegeven, maar veel te weinig aan weidevogelbeheer'.

Al eerder is afgesproken om weidevogelbeheer te concentreren in kansrijke gebieden, maar in absolute zin is er zelfs een afname in hectares, concludeert Vogelbescherming Nederland. Ook is er te weinig geld 'om boeren in staat te stellen maatregelen te nemen die nodig zijn voor weidevogelbeheer'. Kees de Pater: 'Het is wrang dat de overheid het dan laat afweten'

Een woordvoerder van Van Dam zegt het besluit van de Vogelbescherming Nederland af te wachten.

Tellingen en waarnemingen Eelco Brandenburg

Wederom is er een indrukwekkend verslag aangeleverd door dhr. Eelco Brandenburg. Deze man, vaak vergezeld door zijn vrouw, besteedt bijna al zijn vrije uurtjes aan zijn prachtige hobby: Vogels observeren, tellingen en waarnemingen doen. Door de jaren heen heeft hij een schat aan informatie en gegevens vastgelegd. Zijn waarnemingen zijn divers en super betrouwbaar. Onze wacht mag zich gelukkig prijzen met deze bijzondere Bolswarder!

Huiszwaluweninventarisaties in het wachtgebied van de Vogelwacht Bolsward e.o. Deze laten - jammergenoeg - een daling van 31 nesten ten opzichte van 2015 zien, voor de helft op het conto van de **Hanzestad**: Ik kwam uit op 191 (was dus 222), een verlies van 14%!

In totaal heb ik in de regio **610** bewoonde nesten geteld, een achteruitgang van 2,1% of te wel circa 13 nesten.

Oorzaken: niet alleen slecht weer in mei en juni, ook het afsteken van nesten gebeurt steeds vaker! Een zeer belangrijke reden is daarnaast het ernstig tekort aan bepaalde vlieg-

jes door de intensieve landbouw en een onverminderd gebruik van insecticiden. Eén huiszwaluw, let wel, probeert **9.000 insecten** per dag te vangen, maar dit lukt helaas steeds minder. Ze zoeken het voedsel tot ongeveer 500 meter van het nest. Sinds 1960 is de stand met meer dan 75% gedaald. Ze leggen circa 6.000 km naar hun winterkwartieren in Afrika af.

Bijna alle plaatsen weer per **fiets** gedaan!

Nest met Boerenzwaluwjongen.

Bolsward kende een dik verlies van 56 naar slechts 40, sedert 2004 niet zo laag geweest, en zeker 14 nesten eraf gestoken, je wordt er moedeloos van! Ook in de andere plaatsen is dit het geval, tolerantie is ver te zoeken, de mensen vinden uitwerpselen vies, alles moet brand-schoon enz. Het betreft trouwens niet altijd nieuwe kopers of huurders. Heel jammer, want oude nesten trekken namelijk (andere) huiszwaluwen aan. Enfin *ik* doe m'n stinkende best!

Tjerkwerd bleef exact gelijk: 87. **Wolsum** zakte van 24 naar 13. **Exmorra** ging van 38 naar 37 en **Schettens** van 17 naar 14.

In 2015 waren er in heel Nederland 139 huiszwaluw-tillen in gebruik waarvan 21 bewoond, is 15,1%, was 12,3% in 2014. In Fryslân staan 23 tillen, de bezetting is in onze provincie 26%. De bewoning groeit heel langzaam.

Boerenzwaluw

Hoe langer de staartpunten van een mannetje hoe meer succes bij de vrouwtjes, daardoor wendbaarder en dus in staat meer insecten te vangen. Ze imiteren ook wel het geluid van de zwaluwkuikens om wijfjes te lokken. Het broedsucces is mede gerelateerd aan de gemiddelde temperatuur in mei en juni. Het vrouwtje broedt voornamelijk alleen. Van de jongen vestigt 75% zich binnen 2,5 km van de geboorteplek.

Op de 3 locaties aan de rand van **Bolsward** in 2016: 62 broedparen, was 50. 8 Digitale nestkaarten voor Sovon gemaakt, ten einde het broedsucces of het ontbreken daarvan, te meten. Ik doe dit ook bij sommige andere soorten.

Lees verder op pagina 43.

**Metaalhandel
W. Lemstra B.V.**

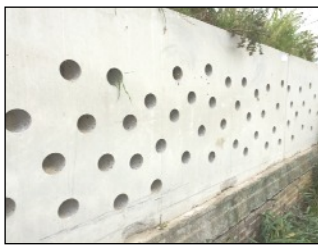
Inkoop schroot en metalen

**De Marne 206 8701 MH BOLSWARD
Tel: 06-48019349 0515-335649**

Oeverzwaluwen

Mijn eindtotaal voor **Bolsward** is **16** bezette holten (was 27), dit aantal was op 17 mei al bereikt. Daarna kwamen er geen nieuwe meer bij, ze vlogen steeds in de nesten die ik al had. Ongeveer 8 uren eraan besteed. Op 28 juni waren er al geen activiteiten meer, op die dag slechts één vogel gezien en niet in een holte gaand. Ze zijn dus **erg vroeg** vertrokken, in 2015 was er op 20 augustus nog 1 ex.! Oorzaken van het zeer matige jaar 2016:

- Veel neerslag, en kou in mei en juni. Van doorslaggevende betekenis.
- Daardoor zeer weinig insecten.
- 17 bezette holten in

Zaluwwand aan de rand van Bolsward.

Nijland, was maar 1 in 2015.

- Belemmering vrije route **door te veel (on)-kruiden** (2 holten ondanks grote 'stiekel' wel bezet) leem / zand te weinig?
- Eventuele landelijke achteruitgang in 2015 t.o.v. 2014 nog geen informatie van Sovon.

De Buizerd is zeker niet de oorzaak: het vangen van kleine vogels is door zijn

formaat en geringe wendbaarheid zeer moeilijk, zo niet onmogelijk. Ook in de uitgebreid door mij geraadpleegde literatuur komt een Oeverzwaluw of een andere zwaluwsoort beslist niet op z'n menukaart voor.

Wat betreft **Nijland**: op 28 juni had ik daar 8 bezette holten, en op 18 augustus bij 4 nesten ook jongen gezien, op notabene 26 augustus waren er nog circa 8 verschillende vogels die een holte in - en uitvlogen. Zelfs op 3 september nog 2 nesten met kuikens die gevoerd werden, waarvan het in 1 geval al vliegvlugge jongen betrof. Het eindtotaal steeg daardoor tot **17**

Dwarsnoerd 21 - Tel: 0515-541517 - Workum

't Sud 128 - Tel: 0515-542507 - Workum

Marktstraat 4 - Tel: 0515-572698 - Bolsward

www.bakkerijvanderwerf.nl

bezette nesten, was slechts 1 in 2015.

De aanvliegroute was in **Nijland** bijzonder goed: dus géén Riet, Brandnetels enz..vóór de holten, de oeverwaluwen hadden er een uitstekend (over)zicht. 6 nestkaarten gemaakt.

Zwarte Roodstaart

Vijf territoria, precies zoals in 2015.

Zwarte roodstaart, bron: internet.

Ransuil

Op een enkel geval na geen jongen gehoord in **Bolsward** en directe omgeving, oorzaken: muisenpopulatie totaal ingestort en de natte en relatief koude maanden mei en juni. In het seizoen 2015/2016 voor de 9^e maal op rij deelgenomen aan de winterinventarisatie (de z.g. roestplaatsen). Samen met m'n vrouw weer ruim 50 grotere- en kleinere dorpen en steden afgezocht: **546!** Ransuilen gevonden; In heel Fryslân zijn er 1700 geteld, was ca. 1800! Het jaar ervoor slechts 700. Het aantal veldmuizen dat ze aten, bedroeg 91,6%, was in 2014/2015 liefst 98%! Ze

vangen ongeveer 2.000 kleine gewervelde zoogdieren per jaar. Er zijn van deze uilensoort fossielen gevonden van 35 miljoen jaar geleden. De ransuil heeft een meer veelzijdig menu dan b.v. de kerkuil, want de maagsappen zijn beter in staat de botjes te verteren. In de bekende braakballen kunnen moten hun eitjes leggen. De opgestoken veren hebben een onrust functie.

De intensivering in de landbouw is een groot probleem: te weinig muizen en dito broedmogelijkheden, ook het verwijderen van o.a. Thujas in tuinen speelt een negatieve rol met name in de winter.

Velduil

Minimaal 4 ex. in februari weiland omgeving **Hidaard** samen met Jappie v.d. Meer.

Zwarte Ooievaar

Op 28 juli liefst 6 jonge vogels in de **Workumerwaard**, doortrekker in uiterst klein aantal in ons land en broedt in bosgebieden in Frankrijk, Zweden, Duitsland en Spanje. Ook een klein aantal in België.

Oehoe

Ontdekt door dochter Suzette op 13 februari rand **Bolsward A7**, zat er tot 1 maart, zie de foto's, natuurlijk ontsnapt, maar toch! Zo'n 18 **echte**

paren in Nederland was 21, eind april zag ik bij Winterswijk 3 jongen met 1 ouder. Grandioos!

Fuut

Hoog Bolwerk. Zeer uitzonderlijk broedgeval, want in Nederland op 10 november laatste datum en 12 januari vroegste dag. Op 9-12-2015 mogelijk op het oude nest van mei 2015 weer broedend? Op 15-12-2015 om 9.00 uur paring op het nest en om 9.30 uur twee mogelijk 3 eieren gezien; op 1-1-2016 vijf eieren. Op 14-1-2016 nest leeg en beide ouders in de gracht, één fuut had 1 (misschien 2 of meer) kleine jongen van circa 3 dagen op de rug, dit was moeilijk te zien. De ander ving visjes e.d. voor hun kroost. Op 15-1-16 drie jongen gezien, ouder ving weer een visje, misschien nog een 4e jong. Op 20-1-16 in de **Leeuwardervaart** koffie-fabriek, dus al een heel eind van het nest verwijderd. Dus op tijd vertrokken, want daar was het al 2 of 3 dagen dicht gevoren, op 16 februari 3 grote jongen + ouders.

De gestreepte jongen laten zich graag op hun ouders rug vervoeren om zich op te warmen, want pas na een week kunnen ze hun lichaamstemperatuur beter regelen, waar-bij de drie kale plekjes op hun kop een rol spelen, ze

Oehoe aan rand A7 Bolsward, gespot in februari.

worden roze als de jongen om voedsel bedelen en rood om agressie van de oude vogels af te remmen. Sovon moest het nest-kaartenprogramma zelfs aanpassen, want in dec. 2015 en jan. 2016 i.p.v. één jaar!

Slechtvalk

Onze stadsvogel was 27 april weer vertrokken naar waarschijnlijk Zuid-Zweden, begin september weer terug. Ik heb in de **Greidhoeke** en ruime omtrek 27 verschillende overwinterende individuen kunnen noteren met prachtig natuurlijk gedrag. Dit in schril contrast met wat je bij roofvogel-shows ziet! Er zijn er circa 125 (broed)paren in Nederland. Zwaartepunt in Limburg, Brabant, Zuid-Holland. Zeeland 11 paren. In onze provincie slechts 2 á 3 paren. Bovendien; op 29 oktober in de omgeving van Sta-

voren een **Toendra slechtvalk!!** In september 2015 als volwassen geringd op het Russische eiland Kolguyev, Nenets Barentssee, afstand zeker 3.000 km. Deze forse vogel met een vrij lichte borst, kreeg ook een zender op de rug. Zat tussen 10-11-2015 en 10-1-2016 ook in deze buurt. Geweldig wat een prestatie! Ongeveer 3 ex. tijdelijk in ons land.

Toendra Slechtvalk, okt. 2016.

Grote Gele Kwikstaart

In de wintermaanden o.a. op 5 januari was deze soort (1 soms 2 ex.) weer aanwezig bij de waterzuivering.

Lees verder op pagina 47.

Een leuk huis op het oog?

Wij helpen u graag met een
passende hypotheek en een
scherpe rente

attentiv

Attentiv A Boskma B.V.

Kleine Dijklaakker 45

8701 HX Bolsward

T 0515-580402

E boskma.bv@attentiv.nl

I www.solideverzekerd.nl

Wij zijn uw bank. RegioBank

Zelfstandig Adviseur

Albino Kauw

Jong exemplaar in juni/juli 2016 **Plan Zuid**. Deze werd door een ouder gevoerd en door omwonenden met kattenvoer. Er wordt totaal geen pigment aangemaakt, ook in de ogen niet waardoor je het bloed in het weefsel ziet : dus 'rode' ogen. Bij een z.g. Ino is het bruinzwarte pigment melanine ook bijna geheel afwezig, de vogel *lijkt* wit maar is heel licht crèmekleurig, echter geen rode ogen! Ino's zien beter dan albino's, daarvoor is de overleving langer. Bij een leucistische vogel (Huismus, jaargids van 2014) worden wel pigmenten aangemaakt,

Albino kauw, gespot in Bolsward.

maar deze komen door een afwijking niet in de veren terecht. Daarom is een deel van de veren wit en andere hebben de normale kleur.

Noordse Kauw

Bolsward **Plan Noord**, ge-
paard met een gewone
kauw. Geen jongen ge-
zien. Enkele paren in ons
land b.v. in 2014:

Drachten (nest bouwend),
Hoogeveen in 2013. Rot-
terdam, Burgum met volle
krop naar schoorsteen,
maar vooral Rottumeroog:
eerst 7 ex. later in april 1
vogel nest makend, daarn-
a in juni een jong met
ouder. Broedgebied: ZO-
Noorwegen, N. en O. De-
nemarke, maar vooral
Zuid- en Midden Zweden.
Verschillen: wittere hals-
vlek, lichtere wang en
achterhoofd.

Witkopstaartmees

Partner gewone Staart-
mees in omgeving
Bloemkamp. Data: half
maart, 4-en 24 april 2016.
Broedgebied: NO-Europa,
Finland (in Scandinavië
meest standvogel); ge-
mengde populaties in Po-
len, Denemarken en

DE BOER
WOON & PROJECTINRICHTING

N.J. DE BOER
M 06 53932040

SNEKERPOORT 13-15
8701 HK BOLSWARD
T 0515-573200

INFO@DEBOERWONINGINRICHTING.NL
WWW.DEBEBOERWONINGINRICHTING.NL

Noord-Duitsland. De 'Bolswardse' vogel zal wellicht uit een van de twee laatstgenoemde landen komen en is tijdens de trek blijven hangen.

broed- als niet-broedvogel heb bezig gehouden. Dit jaar 32 (was 23) territoria langs de IJsselmeerkust en omstreken - tussen Breezandijk en Nijemir-

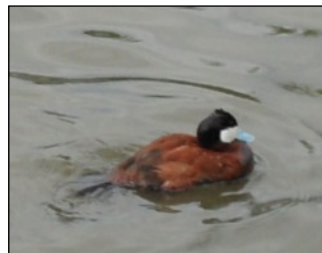
Plassen, Veluwemeer en Drontermeer.

Rosse Stekelstaart

Een exotische eend, in 2014 circa 16 paren in ons land, zwaartepunt bij Bergen op Zoom waar 11 paren baltsten, echter zonder aanwijzingen voor broeden. Bij Eernewoude wel 7 jongen dat jaar. Ik

Witkopstaartmees, gespot bij Bloemkamp in Bolsward.

Rosse stekelstaart man.

IJsvogel

Verschillende malen 1 ex. soms 2 bij elkaar in **Bolsward** gezien: b.v. op 10-1, 7-2, 9- en 16-23 augustus, daarnaast heb ik in onze regio 5 broedgevallen c.q. territoria ontdekt, o.a. bij Workum en Heeg. In het recordjaar 2008 werden er in ons land tussen de 950 en 1000 paren geteld, maar dit aantal was na enkele jaren alweer gehalveerd door koude, vorstrijke winters. In het warme voorjaar van 2014 begonnen ze vroeg te broeden, het aantal derde broedsels werd in het Gooi e.o. op liefst 75% geschat.

IJsvogel, gespot in Bolsward.

dum kunnen noteren. Landelijk ongeveer 400 paren vooral in de Vinkeveense

zag in mei 2014 én mei 2015 een mannetje bij **Rien**, en op 30 juli 2016 een in de Lepelaarsplassen bij Almere. Gedurende de evolutie zijn de meeste mannelijke vogels hun penis kwijtgeraakt, maar deze soort bereikt een lengte van 40 cm!, de Wilde Eend 13 centimeter.

Kleine Burgemeester

Meeuwensoort. Broedt op Groenland en in Canada en overwintert op IJland,

Krooneend

Een soort waar ik me de laatste 8 jaar tussen april en augustus zowel als

in Scandinavië en Engeland. Op 10 januari zag ik een jong ex. bij **Kornwerderzand**, een buitenkans.

Zwarte Zwaan

In augustus zag ik in Gaasterland, IJsselmeerkust een paartje met 6 jongen, *bijna* ieder jaar heb ik in deze contreien een broedgeval; in 2014 werden er in ons land 16 paren geteld, de schatting ligt ruim op het dubbele, maar lang niet allemaal broedend. Op 28 oktober zagen Jappie v.d. Meer en ik er twee bij **Piaam** tussen de Knobbelzwanen. Maximaal 175 ex. in heel Nederland.

Sneeuwganzen

Op 20-8 wederom de Sneeuwganzen bij Koe-hool, omgeving Firdgum waargenomen. Het is nu al het 7^e jaar op rij dat deze

Sneeuwganzen bij Firdgum.

vogels rond de nazomer hier verblijven, het aantal is meestal rond de 90, dit keer 16 ex. van de blauwe fase, de rest in het wit gekleed. Ik heb vijf jaar

geleden circa 6 pootringen in het hoge gras kunnen aflezen en daarmee de herkomst vastgesteld: Neuss bij Düsseldorf, de groep bestaat al 32 jaar en was b.v. in 2006 al eens in Italië. Een kostelijk gezicht zo'n groot aantal, in de wintermaanden zie je slechts een enkeling tussen de Kleine Rietganzen in onze gemeente zoals op 12 november **Laard en Zaard**.

Roodhalsganzen

Op 15-10 een vogel tussen de Brandganzen in de **Workumerwaard** en een dag later eentje in gezelschap van vele Kolganzen

K A P S A L O N B L E E K E R B O L S W A R D

Tot ziens
bij
Kapsalon Bleeker

Jongemastraat 39
8701 JB Bolsward

Tel.: 0515 - 57 25 57
b.g.g. 0515 - 57 59 39
www.kapsalonbleeker.nl

bij **Abbega**. Broedvogel van Noord-Siberië en overwintert meestal in Bulgarije en Roemenië. Hooguit 15 ex. in ons land.

*Tenslotte voor de aardigheid enkele **ringmeldingen**:*

Kolgans

De jongenproductie in het buitenland was in 2015 slechts 11,6% en in 2016 nog lager: een kleine 10% en daarmee behoort 2016 tot de laagste 5 jaren sinds 1960! Oorzaak: o.a. door de klimaatverandering warmere voorjaren in Rusland hierdoor grote toename van parasieten die de vleugels van de jonge ganzen aantasten met rampzalige gevolgen. Het aantal overwinterende ganzen zal daarom beslist - op enige termijn - flink afnemen. Op 28 februari een wijfje, bij **Cornwerd**, geringd op 14-12-2013 bij Eemdijk, afstand 160 km én hier een vogel die van een ring werd voorzien op 29-3-2010 in Litouwen, Rupkalviai. Afstand 1700 km.

Kleine Rietgans

Op 13 november bij **Laard en Zaard** en langs de Remswerderleane ongeveer 400 ex. waarbij enkele ex. die in april 2016 en mei 2015 in Noorwegen bij Ekne, Levanger en bij Inderoy werden geringd. Afstand circa 1870 km.

Noorse Kokmeeuw

Op 5-1 en 11-2-2016 een mannetje bij de **Eekwerdlaanbrug**. In juli 2015 al, na het 3e kalenderjaar, geringd bij Oslo. Afstand 824 km. Was daar in 2015 ook broedvogel met één jong. Op 8 november 2016 terug in Bolsward (was het jaar ervoor 20-11).

Geringde Noorse Kokmeeuw, te Eekwerdlaan Bolsward.

Meerkoet

Wijfje. **Bolsward Grote Kampen** op 19 mei 2016. Ze werd op 14-12-2015 in Amsterdam, bij de Transvaalkade geringd, 2e kalenderjaar. Afstand 89 km. Komt weinig voor: onze geringde meerkoeten blijven meestal in/rond hun ringplek. Enkele dagen later zat er een **ongeringd** paartje op dit nest, vreemd!

Witte Kwikstaart

Bij **Makkum** op 11 juni 2016. Geringd op 19-8-2015 bij het Zwanenwater, Schagen-NH als 1^e kalenderjaar. De vogel zat via z'n ring vast in een ca. 30 cm lange stengel van de zegge, omdat de ring

niet goed dicht geknepen was. Aanvankelijk dacht ik - op enige afstand - aan een insecten vangende Witte Kwik vlak boven de grond. Maar wel vreemd, want steeds boven dezelfde plek op en neer springend/vliegend of jongen daar enz.. Ik heb de zegge kapot gescheurd, de vogel voorzichtig in de zak van het statief gestopt en in de auto heeft mijn vrouw de resten van de plant in/bij de ring zorgvuldig verwijderd, zodat het dier geen ballast e.d. meer zou hebben. We hebben de uiterst kleine ring dus af kunnen lezen en de vogel aan de rand van de Zuidwaard te Makkum weer losgelaten: deze vloog gelukkig met een weg.

Geringde Witte Kwikstaart.

Lees op de volgende pagina het vervolg en tevens laatste deel van deze fantastische meldingen.

Grutto

Op 7 juni 2016 nam ik in de **Workumerwaard** één waar, die begin mei 2009 als nestjong bij Ferwoude werd geringd.

Lepelaar

Deze werd begin juli 2002 als nestjong geringd in het Veerse Meer. Ik zag de vogel op 17-8-2008 bij **Piaam**, op 18-9-2008 op de **Noordwaard van Makkum**, op 10- en 20-8-2013 bij **Piaam**, 3-9-2013 eveneens en tenslotte op

28 juli 2016 op dezelfde plek. Afstand tot de ringplaats 199 km. Beide vogels broeden 3 weken vanaf het eerste ei. De jongen vliegen na 7 weken uit, maar worden nog lang bijgevoerd, per dag heeft een jong 400 gram vis nodig wat door z'n ouders wordt opgebraakt na voedselvluchten van soms wel 50 km. Ze zijn broedplaats- en foerageerplaats trouw. Mannetjes gaan vaak vreemd in nabij gelegen kolonies als het wijfje

's nachts op de eieren zit.

Grote Zilverreiger

Op 28 juli bij **Piaam** een exemplaar dat op 7 mei 2013 als nestjong bij het Lac de Grand Lieu in Frankrijk, afstand 1030 km, werd geringd.

Ik hoop de wacht wederom van dienst te zijn geweest.

Eelco Brandenburg.

Bolsward, 13-11-2016.

**AAN ALLE LEDEN EN DONATEURS
WANNEER U GAAT VERHUIZEN
GRAAG TIJDIG UW ADRESWIJZIGING
DOORGEVEN AAN G. HOFSTRA
0515-579471
vogelwachtbolsward@outlook.com**

eleven
FASHION & LIFESTYLE

Appelmarkt 11 8701 KG Bolsward
tel: 0515-767288

Uit de oude doos. In gesprek met Rimmer Stoelinga

Buiten is het koud, de eerste nachtvorst en ijskrabben van de autoramen.

's Middags fiets ik naar de Domp en bel aan bij Rimmer Stoelinga. Een begrip binnen de Vogelwacht Bolsward e.o.

De deur gaat open en mw. Stoelinga doet open: Kom der mar even in en roept naar boven, 'Rimmer ien van de Vogelwacht'.

Al jaren actief lid: koekactie lopen en coördineren binnen zijn wijk, nazorger en zorgt voor de wintervoeding van watervogels. Ik leg de bedoeling van mijn bezoek uit en het past direct wel. Gezellig gaan we in de warme keuken zitten met een lekker kop koffie. In de woonkamer liggen de kleinkinderen voor de buis, Pake en Beppe passen op de jeugd.

'Rimmer do must even een appeltsje skile voor de jeugd'. Prachtig: Vrouw Stoelinga plat Boalsertes en Stoelinga poerlike frysk. Een genoeglijke sfeertje, het doet je aan vroegere tijden denken. Stoelinga is zijn hele leven bouwvakker geweest, timmerman, metselaar en tegelzetter. Bouwde zijn eigen huis op de Domp toen ze in 1975 in Bolsward kwamen wonen.

Stoelinga is bijna 80 jaar als ik dit stukje tik en nog erg fit. Geboren in Oostwierum in 1936 in een gezin van 9 kinderen. In 1947 overleed zijn vader en moeder Stoelinga bleef achter met 9 kinderen waarvan de jongste nog maar een paar maanden. In die tijd bijna geen financiële opvang.

Het was thuis niet ruim. De oudste kinderen ondersteunden moeder met kostgeld. Stoelinga verdiende in het leger (diensttijd) toen 75 cent per week. Het waren andere tijden, maar ook andere normen en waarden. Toch was men tevreden en gelukkig. Uit de verhalen komt een mooie jeugd naar voren, altijd buiten en in het veld. De natuur was toen zo iets als nu de TV, de computer en smartphone. Samen met vrienden de landerijen in. Als je dan drie eendeneieren vond, ging je naar huis

en bakte die meteen. Een ware traktatie.

De hele dag buiten maakt hongerig. Er werd niet gesnoept, het woord "tussendoortje" bestond nog niet. Geen koekjes en chips. En met een vroeg gevonden kievitseï kon je een vermogen verdienen. Soms wel een rijksdaalder! Dan was je schatrijk vergeleken met een salaris van 75 cent per week.

"Eieren zoeken moest je zelf maar leren", zei zijn oudste broer. Je had er zo een concurrent bij.

En dat kon Stoelinga. Tot zijn 80ste nog steeds in het veld als nazorger bij bio-boer Brandsma.

Op mijn vraag waarom er in de jaren veertig van de vorige eeuw Vogelwachten werden opgericht, moest Stoelinga even nadenken. 'Nou ik denk, omdat er geld te verdienen was, het was een echte eierzoekclub, maar ook om de achteruitgang van de weidevogel te stoppen'.

Bijna zijn hele leven is hij al lid van de Vogelwacht. Vanaf de oprichting in 1950 in Oosterwierum door politie Blaauw werd Stoelinga lid: 'Je had verder niets en de Vogelwacht was echt iets bijzonders'. Stoelinga was toen 13 jaar. Toen het gezin naar Stiens verhuisde, werd hij daar lid en als laatste van de Vogelwacht Bolsward e.o. in 1975.

Samen een rayon nazorg met Steven de Vries, Sietse Palstra en Joop Kroontje. Alle drie al overleden. Elk jaar een excursie, in het voorjaar een dag met de vogelwacht in de bus erop uit. Een feest! Lekker uit eten, wat een gezelligheid. Nog steeds actief in het veld, de koekactie lopen en indien nodig met

zakken voer erop uit om de watervogels in de winter bij te voeren. Gaat zelfs met zijn kleinkinderen naar de Friese nazorg dag van de BFVW.

Telling Vogelwacht Wierum 1980

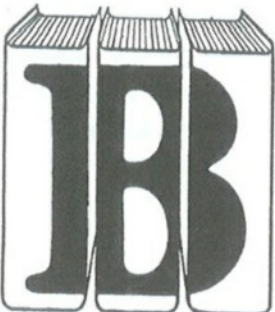
Kraai	34	124	158
Grutto	38	132	170
Bontbekken	15	50	65
Tureluur	18	48	66
Eend	14	19	33
Stalwart	5	35	40
Kuifend	1	5	6
Wierboort	12	72	84
Fluit	4	14	18
Veldmeerk Grasgier	6	36	42
Totaal	123	500	572

Stoelinga: 'De jeugd leert niet meer het eierenzoeken, ze hoeven ook niet te rapen, die tijd is geweest', volgens Stoelinga. "Maar ze kennen de manieren en gedragingen van de vogels ook niet meer, ze

komen het veld niet meer in, het mag zelfs niet meer. Het vrije veld is verleden tijd. Er is ook zoveel afleiding van TV enz.. Wij hadden vroeger niets, alleen de natuur, buiten". Stoelinga mist geen jaarvergadering of nazorgvergadering. Heeft alle jaargidsen binnen handbereik. Zelfs de oude jaarverslagen van Oosterwierum waar zijn broer Joost voorzitter is geweest.

Ook zijn broer is een op en top 'fjildman'. Deze liet zelf een zwaluwtil bouwen en bekostigen, en haalde hiermee een artikel in de Vanellus.

(lees verder op de volgende pagina)

HET BOEKHUIS

boek en kantoorboekhandel

Appelmarkt 6
8701 KH Bolsward
Tel. (0515) 57 77 17

Noard 17
8711 AA Workum
Tel. (0515) 54 13 14

www.hetboekhuis.nl

KAPSALON MARKUS

www.kapsalonmarkus.nl

Kleine Dijk 14
8701 HW Bolsward
t (0515) 57 46 04
m (06) 519 600 77
info@kapsalonmarkus.nl

Afspraak:

Hoe ziet de Vogelwacht er over 10 jaar uit?

'Nou, ik hoop dat ie dan nog bestaat ". Of er nog weidevogels zijn? "Ik snap de veehouder van deze tijd wel, maar voor de vogelstand is het rampzalig. De kleine plekjes waar het nog goed gaat zijn erg kwetsbaar door predatie en subsidies. De natuur kun je niet altijd zijn gang laten gaan. Kijk maar naar de vele eksters en kraaien in onze wijk. Soms moet je paal en perk stellen

zowel bij te veel predatie als bij teveel intensieve veeteelt. Het is allemaal niet gemakkelijk".

Stoelinga laat een oude vogelgids zien met aantallen vogels en eieren in een rayon.

Iets waar elke nazorger tegenwoordig alleen maar van dromen kan.

Ik maak een paar mooie foto's van deze markante man.

Een echte "fjildman" met hart voor de natuur, die

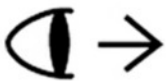
ziet dat de tijden veranderen. Maar die de mooie herinneringen bewaart en koestert. Tevreden is met de tijd waarin hij leeft:

'wat hebben we het rijk, maar vroeger was het ook mooi'.

We nemen afscheid, buiten schemert het al wat. In de boom hangt een handschoen;

'Van de jeugd, hij hangt er 2 weken. Dat gebeurde vroeger niet'.

Philip de Vries.

 EIZE WIERSMA
V A K F O T O G R A F I E

Die andere fotograaf

Bolsward 0515 574013

www.eizewiersma.nl

Sigarenmagazijn P. Landskroon

Ook voor ...

Staatsloten Lotto/Toto

Nazorgcijfers per rayon (hoofdsoorten)

RAYON	VOGELWACHTERS		OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
					pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
1	Vliegende brigade 0629230697		98	2016								
2	R. Postma J.W. Postma	06-25110907 06-46363103	64	2013	1	1	5	5	3	3		
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
				2015	1	1	1	1	11	11	2	2
				2016	2	2	5	5	9	9	6	6
3	R.O. Stoelinga F.R. Kroontje G. Terpstra	0515-573822 06-42223633 06-24963846	50	2013	10	9	4	4	10	7	6	4
				2014	9	9	3	3	9	9	6	6
				2015	11	11	2	2	11	11	5	5
				2016	1	1	2	2	0	0	1	
4	A. Nagel	0515-572135	46	2013	3	3	5	5				
				2014	4	4	4	4	0	0	1	1
				2015	5	5	4	4	1	1	1	1
				2016	7	7	3	3	2	2	0	0
5	S. de Boer	0515-569672	67	2013	14	14	4	4	1	1	1	1
				2014	2	0	0	0	0	0	0	0
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
6	A. Nagel	0515-572135	36	2013	1	1			4			
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
7	E. Rosenau A. Knol C. Knol	06-13464297	114	2013	3		6		5		2	
				2014	0	0	1	0	0	0	1	0
				2015	0	0	0	0	1	1	0	0
				2016	3	3	0	0	0	0	5	5
8	S. Witteveen A. de Vries R. Witteveen	0515-574908	62	2013	5		5		21		6	
				2014	0	0	6	0	7	0	5	0
				2015	2	2	6	6	16	16	6	6
				2016	2	2	6	6	10	10	0	0
9	Vliegende brigade 0629230697		64	2016								
10	Bij rayon 25		40	2016								
11	Vliegende brigade 0629230697		66	2016								
12	W. Terra	06-29230697	116	2013	5	5	1	1	2	2	1	1
				2014	15	15	4	4	0	0	0	0
				2015	14	14	4	4	2	2	1	1
				2016	8	8	3	3	7	7	0	0
13	B. Scheffers J. de Boer	0515-575220	53	2013	4	4	4	4	34	33	3	3
				2014	1	1	0	0	12	12	0	0
				2015	3	3	0	0	20	20	5	5
				2016	0	0	2	2	12	12	4	4
15	A. van der Wagen 0515-573717		53	2013	13	13	8	8			2	1
				2014	11	11	10	9	0	0	0	0
				2015	0	0	5	5	5	5	1	1
				2016	2	2	4	4	17	17	2	2
16	Vrij rayon		32	2016								
17	C. Noordhuis W. Palstra M. Scheltinga	0515-577866	51	2013	1	1	3	2	6	5	2	1
				2014	4	4	3	3	6	5	2	2
				2015	1	1	1	1	4	4	1	1
				2016	0	0	1	1	2	2	1	1
18	J. Hibma R. Hibma S. Hibma	0517-531230	55	2013								
				2014								
				2015	8	8	2	2	2	2	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
19	A. Harstra Sj. Harstra R. Keur	0517-521106 J. Reitsma	75	2013	12	4	7	2	6	1	3	
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
20	G. Hofstra	0515-579471	199	2013	10	10	4	4	4	2	3	3
				2014	5	5	3	3	4	4	1	1
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0

**UW
HOUTEN
VLOER WEER
ALS
NIEUW**

SPECIALIST IN VLOERRENOVATIE

www.thoutenvloertje.nl

Jongemastraat 51 8701 JC Bolsward Tel/ 0515 58 04 82 info@thoutenvloertje.nl

RAYON	VOGELWACHTERS	OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
				pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
22	Vliegende brigade 0629230697	100	2016								
23	J. H. Kroese 0515-576827 J.H. de Groot	93	2013	14	7	11	10	34	21	12	2
			2014	21	21	18	18	57	54	19	13
			2015	35	35	13	13	45	45	16	16
			2016	32	32	14	14	68	68	25	25
25+10	G. Hofstra 0515-579471	36	2013	18	18	8	8	7	6	4	2
			2014	15	15	6	6	4	4	5	5
			2015	0	0	0	0	0	0	0	0
			2016	1	1	0	0	0	0	0	0
27	E. de Lange 0515-576188 Ph de Vries R. de Lange	60	2013	16	4	6	3	9	2	3	1
			2014	16	13	11	7	7	0	3	2
			2015	12	12	9	9	14	14	10	10
			2016	2	2	4	4	4	4	2	2
28	G. Eijer 0517-532316 D. Eijer	101	2013	8	8	6	6	10	10	3	3
			2014	13	13	8	8	10	10	4	4
			2015	10	10	6	6	10	10	3	3
			2016	8	8	6	6	8	8	3	3
29	A. Groeneveld 0515-852332 S. Vellinga B. Veenstra	206	2013	15	11	7	6	3	3	1	1
			2014	14	14	4	4	1	1	1	1
			2015	0	0	0	0	0	0	0	0
			2016	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Vliegende brigade 0629230697	117	2015	36	36	3	3	0	0	0	0
			2016	30	30	0	0	8	8	2	2
31	U. vd Zee 0515-574989 A. Niemarkt M. Niemarkt	70	2013	13	7	4		14	2	9	
			2014	12	0	8	0	17	0	5	0
			2015	6	6	5	5	12	12	2	2
			2016	14	14	5	5	10	10	4	4
33	G. Hofstra 0515-579471	60	2013								
			2014	0		0		0		0	
			2015								
			2016								
34	J. Adema 0515-569734 A.L. Adema	133	2013	15	15	7	7	11	11	3	3
			2014	21	0	5	0	8	0	3	0
			2015	15	15	3	3	9	9	2	2
			2016	27	27	4	4	11	11	0	0
36	J. Ykema 0515-575951 L. Okkema	68	2013	6	6	2	2	13	9	2	2
			2014	3	3	0	0	8	8	2	2
			2015	2	2	4	4	5	5	1	1
			2016	0	0	0	0	4	4	0	0
37	M. Lemstra 0515-576350	42	2013								
			2014	3	0	6	0	0	0	0	0
			2015								
			2016								
38	K. Ypma- 0515-574040 Hylkema	65	2013	12	12	3	3				
			2014	0	0	0	0	0	0	0	0
			2015	0	0	0	0	0	0	0	0
			2016	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Vliegende brigade 0629230697	33	2016								
41	Vrij rayon	57	2016								
42	K. Ypma- 0515-574040 Hylkema K. Ypma	26	2013	2	2			3	3	2	2
			2014	10	10	0	0	0	0	0	0
			2015	6	6	0	0	0	0	0	0
			2016	3	3	2	2	0	0	0	0
43	A. Nagel 0515-572135	46	2013	1	1			3		1	1
			2014	4	4	0	0	1	1		
			2015	1	1	0	0	0	0	0	0
			2016	1	1	0	0	0	0	0	0

HANZE ZONWERING BV

Specialisten in:

- Buitenzonwering • raamdecoratie
• rolluiken • garagedeuren
• veranda • overkapping
• shutters • reparatie/onderhoud

**Raam decoratie
20% korting
op maatwerk**

Vraag naar de voorwaarden

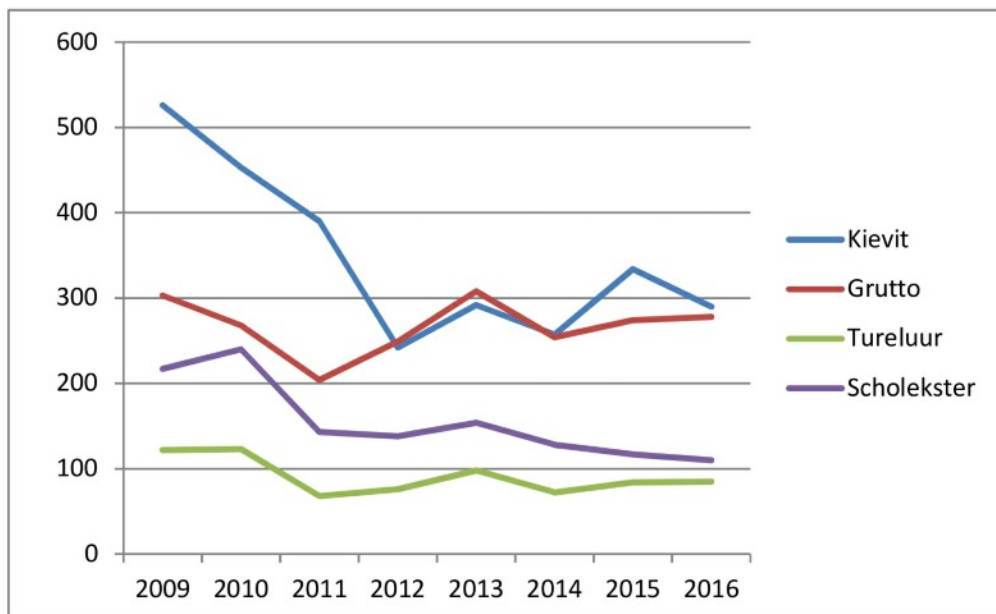
Zaterdags geopend vanaf 1 febr. tot 1 sept. van 13.30-16.30 uur
Sint Jansstraat 10, 8701 KZ Bolsward, Tel. 0515-575122

Kijk op de site voor actieprijzen:
www.hanzezonwering.nl

RAYON	VOGELWACHTERS		OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
					pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
44	J. van Lingen A. van Lingen	0515-579097	59	2013	1	1	3	2	8	1	1	
				2014	1		0		0		0	
				2015	2	2	1	1	1	1	0	0
				2016	1	1	2	2	1	1	0	0
				2017								
45	R. Bakker J. van Lingen M. Bakker	0515-579508	61	2012	7		3		6		4	
				2013	13	7	2	1	7	2	2	1
				2014	15	15	3	3	5	1	1	0
				2015	3	3	3	3	2	2	1	1
				2016								
47	J. Ykema	0515-575951	30	2013	1		1	1	1		1	1
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
				2015	0	0	1	1	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
				2017								
50	J. van Abbema R. van Abbema Joh. van Abbema	0517-531868	48	2013								
				2014	9	9	4	4	6	6	0	0
				2015	8	8	2	2	6	6	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
				2017								
51	J. Blanksma	0515-579487	27	2013	4	1	2		3		2	
				2014	4	4	4	4	4	4	0	0
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
				2017								
52	Vliegende brigade 0629230697		82	2016								
53	Vliegende brigade 0629230697		27	2016								
55	G. Hofstra J. Ykema	0515-579471	101	2013	5		2		7		2	
				2014	2	1	0	0	6	0	5	0
				2015	15	15	2	2	14	14	8	8
				2016	17	17	1	1	13	13	10	10
				2017								
56	Vrij rayon		50	2016	1	1						
57	Y. de Boer K. de Boer	0515-580260	59	2013								
				2014	3	0	5	0	11	0	1	0
				2015	0	0	0	0	0	0	0	0
				2016	1	1	6	6	8	8	4	4
				2017								
58	K. Ypma K. Ypma- Hylkema M. Ypma	0515-575599	42	2013								
				2014	0	0	0	0	2	0	0	0
				2015	2	2	0	0	0	0	0	0
				2016	7	7	2	2	0	0	1	1
				2017								
59	L. Okkema	0515-577228	40	2013	14	14	2	2	1			
				2014	14	14	0	0	2	0	0	0
				2015	10	10	4	4	2	2	1	1
				2016	3	3	1	1	6	6	2	2
				2017								
60	E. Rosenau A. Knol C. Knol	06-13464297	36	2013	3	2	2	1	7		4	
				2014	4	4	0	0	0	0	0	0
				2015	0	0	1	1	1	1	0	0
				2016	5	5	3	3	3	3	3	3
				2017								
61	J. vd Wal L. de Boer	0515-574219	61	2013	10	8	3	1	8	1	2	
				2014	2	0	2	0	2	0	1	0
				2015	17	17	6	6	0	0	1	1
				2016	20	20	2	2	9	9	2	2
				2017								
62	J. de Vries	0515-572401	48	2013	6	5	3	3				
				2014	5	5	1	0	0	0	0	0
				2015	3	3	1	1	0	0	0	0
				2016	0	0	0	0	0	0	0	0
				2017								
64	E. Kramer	06-41384415	64	2013								
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
				2015	3	3	0	0	0	0	0	0
				2016	2	2	1	1	6	6	0	0
				2017								
66	M. Ypma	0515-574040	18	2013	18	18	9	9	26	19	6	3
				2014	3	3	3	3	11	9	0	0
				2015	16	16	7	7	17	17	4	4
				2016	24	24	11	11	14	14	0	0
				2017								

RAYON	VOGELWACHTERS	OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
				pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
67	Vrij rayon	36	2016								
68	B. Bakker 06-52723736	59	2014								
	W.J. Bakker		2015								
70	Vliegende brigade 0629230697	75	2016								
71	Vliegende brigade 0629230697	25	2016								
72	G. Hofstra 0515-579471	38	2013	2							
			2014	2	1	0	0	0	0	0	0
			2015	4	4	0	0	0	0	0	0
			2016	3	3	0	0	0	0	0	0
73	M. van Spanning 06-42753632	21	2013	10	10	6	6	29	29	3	3
			2014	5	5	3	3	42	42	1	1
			2015	8	8	8	8	43	43	8	8
			2016	3	3	6	6	31	31	7	7
17A	J. de Vries 0515-572401	51	2012	3		2		5		4	
			2013	2	2	3	3	1		1	1
			2014	4	4	3	3	11	11	5	5
			2015	9	9	3	3	8	8	0	0
74	T. Bijlsma	19	2015	3	3	2	2	1	1	1	1
			2016	0	0	0	0	0	0	0	0
75	M. van Spanning	20	2015	41	41	2	2	4	4	2	2
			2016	27	27	3	3	3	3	0	0
76	G. Hofstra 0515-579471	16	2015	10	10	0	0	2	2	0	0
			2016	22	22	5	5	2	2	0	0

Aantal broedparen 2009 -2016 vogelwacht Bolsward

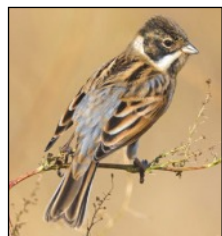
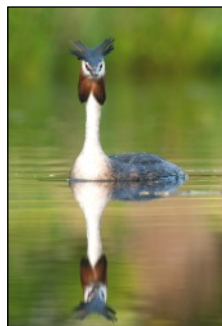

Overige soorten in ons wachtgebied

Overzicht overige soorten in ons wachtgebied.

Soort	Aantal	Opmerking
Wilde eend	72	
Meerkoet	41	
Bergeend	12	
Veldleeuwerik	10	
Graspieper	6	
Slobeend	5	
Fuut	4	
Waterhoen	4	
Krakeend	4	
Kemphaan	2	
Roek	1	
Zwaan	1	
Torenvalk	1	
Bruine Kiekendief	1	
Gele Kwikstaart	1	

Nieuw in overzicht de Kemphaan. Geregistreerd door Bouke Scheffer en Jan Kroese.

Bronvermelding foto's:

- Omslag: G. Visser, H. Rienstra en Internet;
- Pagina 6: M. Van Spanning;
- Pagina 14 t/m 16: M. Van Spanning;
- Pagina 27: H. Rienstra;
- Pagina 31-34: G. Visser;
- Pagina 35: M. Van Spanning;
- Pagina 36: G. Visser;
- Pagina 38: W. Palstra;
- Pagina 41 t/m 51: E. Brandenburg;
- Pagina 52 t/m 54: P. de Vries;
- Pagina 62: G. Visser.

Na gedane arbeid, lekker genieten.....

Lunter's Warenhuis
Appelmarkt 15 Bolsward

HEMA